

VOX

INTERVIEW
SPECIAL

journalist
Bert Brussen

pastafariër
Mienke de Wilde

promovendus
Maria Vliek

NWO-baas
Stan Gielen

weervrouw
Margot Ribberink

dj
**Timon van
Merriënboer**

EUROPEES KAMPIOEN
OLIVIA RASIGRAF
WIL ALTIJD DE BESTE ZIJN

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 309 33 10 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit

Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeeck

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeeck

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

CineMec ELKE DAG STUDENTENKORTING BIJ CINEMEC NIJMEGEN!

FILM

NU TE ZIEN

Wonder Woman 3D

Gal Gadot is Wonder Woman in deze nieuwe Justice League film.

FILM

NU TE ZIEN

All Eyez on Me

Het verhaal van de iconische rapper, acteur en activist Tupac.

FILM

V.A. DO 6 JULI

Spider-Man: Homecoming

Met Robert Downey Jr. en Michael Keaton.

PROGRAMMA & TICKETS VIA CINEMEC.NL

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen

Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen

Tel. 024-3817161

Radboud **in'to** Languages

opent nieuwe werelden

Jump in'to

Zomercursussen

Arabisch | Duits | Engels |
Frans | Italiaans | Portugees |
Spaans | Social Dutch

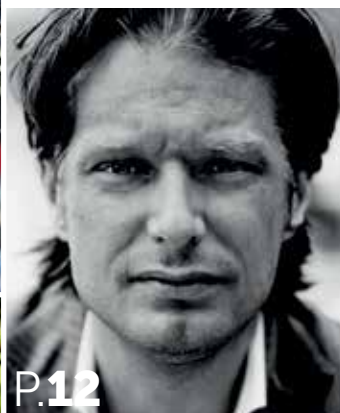
Van 21 augustus tot en met 1 september

www.into.nl

P.6

P.12

P.19

P.25

P.30

P.36

P.43

RE DAC TIO NEEL

PARADIJS

Bert Brussen wordt depressief van Nederland. De oud-Radboudstudent en hoofdredacteur van The Post Online wil hier weg. Want moraalridders. Want politiek correct. Want kutland.

Hoe anders is dat voor postdoc Olivia Rasigraf. Welke hobbels zij allemaal niet moest nemen om in dit paradijs te eindigen! In Europa weten we niet half hoe goed we het hebben, waarschuwt ze.

Zij komt uit Oekraïne, waar corruptie welig tiert en Poetin de lakens uitdeelt. En dan komt in de VS ook nog die narcistische Trump aan de macht. Dat laatste vindt Bert Brussen dan weer goed nieuws. Eindelijk een einde aan dat softe gelul!

De wereld lijkt dit jaar sneller te draaien dan anders. Iedereen reageert daarop vanuit het eigen perspectief. Neem weervrouw Margot Ribberink. Jaarlijks gaat ze naar Texas om tornado's te jagen. Door de klimaatverandering wordt de jacht steeds gemakkelijker, want extreem weer komt vaker voor. Juicht ze het toe? Nee! Trump is een ramp voor onze planeet, zegt zij.

Stan Gielen, de nieuwe baas van NWO, doet wat hij kan om het beeld van wetenschap die 'ook maar een mening' is, te kantelen. Promovendus Maria Vlieg woonde drie jaar in Mombasa en kijkt sindsdien met andere ogen naar de islam. En rechtenstudent Mienke de Wilde? Zij werd pastafariër en treedt de wereld tegemoet met een vergiet op haar hoofd.

Fijne zomer!

Annemarie Haverkamp
Hoofdredacteur Vox

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

VOX NR. 10 06/2017 INHOUD

P.6 / **OLIVIA RASIGRAF** zwaait met gietijzeren ballen

P.12 / **BERT BRUSSEN** vindt Nederland 'behoorlijk kut'

P.19 / **MIENKE DE WILDE** wil er niet bij horen

P.25 / **MARIA Vlieg** voelde zich welkom in Mombasa, ondanks de vele aanslagen

P.30 / **STAN GIELEN** heeft de mooiste hondenbaan van Nederland

P.36 / **MARGOT RIBBERINK** jaagt in haar vrije tijd op tornado's

P.43 / **TIMON VAN MERRIËN-BOER** haalde soms een vak niet – moest hij draaien in Australië ofzo

Iedere maand drinkt Vox een glaasje mee op een borrel die op een of andere manier met de Radboud Universiteit te maken heeft. Deze keer: **het beachvolleybaltoernooi van dispuut Olifant.**

Tekst: Mathijs Noij / Foto's: Nick van Dijk

WAAR EN WANNEER?

Voor het huis van herendispuut Olifant van Carolus Magnus aan de Straalmanstraat op vrijdag 9 juni

TER ERE VAN? Het XIVe lustrum van dispuut Olifant

LAG ER ZAND? Ja, zo'n 25 kuub

Koen Straatman (links) is de trotse praeses van het verjarende dispuut Olifant. Toen we naar hem vroegen kwam echter een andere Koen naar ons toe. Straatman, als we hem gevonden hebben: "Iedereen noemt mij Kees."

Franka Wijnbergen (links) is te nuchter om vragen te beantwoorden. **Lotte Strijbosch** (midden) niet. "Wij van dispuut Eileithya zijn fucking populair. We borrelen met iedereen."

Tom heeft een paraplu bij zich. "Ik heb een heel gevoelig huidje." Dispuutgenoot **Ties** geeft liever geen achternaam. "Noem ons maar trechter. Wij komen namelijk uit een trechter."

Elke Dortant (rechts) en **Mirjam Schaap** hebben allebei heel veel balgevoel. Maar Mirjam toch net iets meer, zegt Elke. "Zij heeft meer oefening gehad."

Dispuutshond **Lulleaux** ligt boven in de residentie te chillen. Ze komt oorspronkelijk uit Roemenië en is met behulp van een sociaal project in Nijmegen terechtgekomen.

IN HET NIEUWS

Kutpéage Wat is het beste nummer aller tijden? Die vraag kregen medewerkers en studenten voorgeschied. Bovenaan de Radboud Top 40 vind je geen Bohemian Rhapsody of Hotel California, maar Kutpéage van de Nijmeegse studentenband Blueshift. Het is een protestsong tegen het print-systeem van de universiteit. De universiteit reageerde sportief: de band mocht het nummer laten horen tijdens Radboud Rocks, het verjaardagsfeestje van de universiteit.

Campusdichter De Radboud Universiteit heeft een nieuwe campusdichter: Sander Bisselink. De student filosofie is geen onbekende op de campus: in 2016 won hij de singer-songwritercompetitie Nootuitgang. Hij trad toen op onder de artiestennaam überhaupt, en zong Nederlandstalige liedjes met een Duits accent. In het nieuwe collegejaar schrijft de geboren Duitser in elke Vox een gedicht – in het Nederlands overigens.

Gelijkspel AKKUraatd en asap verdelen volgend jaar netjes de zetels in de Universitaire Studentenraad. Beide partijen wonnen vier zetels bij de studentenverkiezingen. Daarmee komt een einde aan de aanwezigheid van De Vrije Student in de raad. De anti-betuttelingspartij had de afgelopen twee collegejaren één zetel. Faculteitsbelangen, een nieuwe partij, kreeg niet genoeg stemmen om de kiesdrempel te halen. Ook voor de Ondernemingsraad zijn dit jaar verkiezingen: op 27 juni is daarvan de uitslag.

Buurtzorgen Bewoners van de Houtlaan, de straat aan de zuidelijke rand van de campus, bekijken de sloop- en bouwplannen van de universiteit met argusogen. Tijdens een informatiebijeenkomst klonken zorgen over het bouwverkeer, dat onder meer het puin

De Nijmeegse studentenband Blueshift mocht tijdens Radboud Rocks zijn protestsong *Kutpéage* spelen.

van de gesloopte Thomas van Aquino-straat moet gaan afvoeren. De universiteit kon de zorgen van de buurt nog niet wegnemen. Na de informatieavond hingen er spandoeken boven het Van Disveldpad met teksten als '3 jaar zwaar verkeer, door dit bos. Een slecht idee. Ook namens havik en vos.' (Deze beesten blijken in het bos rond de campus te wonen.)

Promoties Het was een vurige wens van onder anderen letterendecaan Margot van Mulken: geef ook universitair hoofddocenten het recht om promoties te begeleiden. Nu is die begeleiding

weliswaar vaak al in handen van de hoofddocent, maar is het een hoogleraar die zijn handtekening op een bul zet – en daarmee met de eer strijkt. De Eerste Kamer is akkoord met de wetwijziging. De Radboud Universiteit buigt zich nog over de criteria waaraan UHD's met promotierecht moeten voldoen.

Studentensport Het is bijna een traditie te noemen dat Nijmegen het Groot Nederlands Studenten Kampioenschap (GNSK) op zijn naam schrijft. Zo ook de editie 2017, met Eindhoven als gastheer. Het was de vierde winst in vijf jaar tijd.

WAARVAN AKTE

'Het mechanisme van reizen is simpel: op reis leven we in het nu, het is mindfulness in de praktijk'

Volgens hoogleraar Sociale psychologie **Ap Dijksterhuis** maakt reizen gezonder, gelukkiger en slimmer. Dat komt, stelt hij in het Belgische blad *HUMO* van 13 juni, doordat de mens prikkels nodig heeft om goed te kunnen functioneren.

BOVEN HET MAAIVELD BORIS KONRAD

Hersenwetenschapper Boris Konrad (33) onderzoekt hoe het geheugen werkt. Tegelijk maakt hij handig gebruik van zijn eigen geheugen. Hij reist de wereld rond om mee te doen aan geheugenwedstrijden. Stond jarenlang in de top tien van geheugenkampioenen wereldwijd. Konrad zou graag zien dat zijn geheugentechnieken een plek krijgen in het gewone onderwijs. Leerlingen op de middelbare school hebben er veel baat bij als ze woordjes of formules moeten leren, daarvan is hij overtuigd. "Het leren wordt er zo veel makkelijker en ook leuker door." Vrijdag 16 juni hield hij zijn verhaal bij Bessensap, een jaarlijks congres georganiseerd door wetenschapsorganisatie NWO en de vereniging van wetenschapsjournalisten in Amsterdam. Lees op voxweb.nl een profiel van Boris Konrad.

3922

Het bedrag dat historicus Bart Verheijen ophaalde met crowdfunding. Met de 3922 euro bracht hij de verzetsliederen uit de tijd van Napoleon weer tot leven. Tijdens zijn promotie op 7 juni kon hij daarom behalve een boek ook een cd presenteren. Verheijen raadt het andere wetenschappers aan om op deze manier geld op te halen. "Het is een leuke manier om het brede publiek te betrekken bij je onderzoek." Je hebt wel een concreet en aansprekend idee nodig, is zijn ervaring. "Dat ik deze liedjes voor het grote publiek toegankelijk wilde maken, heeft mensen enthousiast gemaakt."

microbioloog en topsporter

IJZERVRETER OLIVIA RASIGRAF

Drie jaar geleden had ze nog nooit een sportschool van binnen gezien. Nu mag microbioloog Olivia Rasigraf (31) zich Europees Kampioen en recordhouder noemen in de onbekende sport kettlebell snatch. Over een Oekraïense immigrant ('Poetin is een psychopaat') die zich het snot voor ogen werkte om te slagen.

Tekst: Thijs van Beusekom / Foto's: Bert Beelen

Vijf keer per week is Olivia Rasigraf in het Radboud Sportcentrum te vinden, zwaaiend met zware, gekleurde gietijzeren ballen. En elke week opnieuw moet ze nieuwsgierige sporters uitleggen wat ze precies aan het doen is. *Kettlebell snatch*, waarbij de sporter de *kettlebell* aan het handvat in één vloeiende beweging boven het hoofd zwaait, is dan ook niet de meest gebruikelijke sport. Tot drie jaar geleden had de Europees kampioen zelf ook nog geen idee wat ze precies aan moest met die gietijzeren bal. Tot dan was het voor haar altijd een gewicht geweest waarmee groenten en fruit werden afgewogen en heette het geen kettlebell, maar *girya*. Een herinnering aan haar jeugdijaren, die ze doorbracht op de Krim in Oekraïne.

Rasigraf gaat vandaag de dag door het leven als microbioloog. Als postdoc onderzoekt ze de invloed van klimaatverandering op de kringloop van bepaalde gassen. En bestudeert ze microben die ijzer ademen, zoals mensen leven op zuurstof. Terwijl in het laboratorium de reactievaten onverminderd doorbubbelen, legt ze een aantal ingewikkelde processen uit. Met volle overgave. Dat was de afgelopen jaren wel eens anders. Het onderzoek slokte haar zozeer op dat haar enthousiasme begon te vervagen. “Ik was alléén maar bezig met promoveren en leefde ongezond. Ik rookte te veel. Toen ben ik begonnen met sporten.”

Wanneer ze haar witte labjas weghangt en de deur in het Huygensgebouw achter zich sluit, is ze niet langer microbioloog, maar Europees kampioen. Of misschien wel een beetje van beiden, want ze is verschrikkelijk competitief. Altijd. Ze wil de beste zijn, eigenlijk in alles wat ze doet. Waar ze met kettlebell begon als vorm van afleiding – ze wilde niet verstrikt raken in het web van streven naar wetenschappelijke excellentie – kan ze ook daarbij haar fanatisme maar moeilijk onderdrukken.

Die onuitputtelijke drive. Het heeft allemaal te maken met haar roots, denkt ze zelf. Rasigraf is een immigrant en moest heel wat hobbels nemen om te slagen. Ze moest en zou zich erdoorheen slaan. Ze pakte alle kansen en dat zal de wereld weten ook. Niet voor niets werkte ze zich iedere avond het snot voor de ogen. Ze leerde Duits om naar de universiteit in Duitsland te kunnen – haar droom.

Ontsnappen

Rasigraf had geen gemakkelijke jeugd op de Krim. Als jong meisje hielp ze haar moeder op de markt, terwijl haar vader hard moest werken in een melkfabriek. Het overgrote deel van het verdiende geld ging op aan voedsel en kleding. Dat terwijl haar ouders hoogopgeleid waren. In 1979 waren zij vanuit Tsjeljabinsk in de Oeral naar de Krim verhuisd. Als Russisch gezin met voorouders uit Duitsland (zie kader pagina 11) werden ze niet bepaald

‘ALLES STOND IN HET TEKEN VAN OVERLEVEN’

met open armen ontvangen. Dat was niet anders voor Olivia, die in 1985 werd geboren. De val van de Sovjet-Unie in 1991 maakte de situatie niet beter. De economische en politieke chaos die ontstond, wierp de familie in armoede. “In die tijd stond alles in het teken van overleven”, herinnert Rasigraf zich.

Midden jaren negentig zag de familie kans te ontsnappen. In Duitsland werd een nieuwe wet ingevoerd die het mogelijk maakte om te emigreren, zolang je kon aantonen dat je de Duitse nationaliteit had. Hier kwamen de oude Sovjetpaspoorten van de Rasigraf-familie goed van pas. De Duitse nationaliteit stond daarin keurig aangegeven.

Rasigraf had één probleem: ze sprak geen Duits. En om toegelaten te worden, moest ze toch echt een taaltest afleggen. Haar ouders stuurden haar naar een middelbare school waar Duits als tweede taal werd onderwezen. Alles

WAT IS KETTLEBELL SNATCH?

Bij kettlebell snatch moet de sporter een gietijzeren kogel met handvat voor het lichaam in een vloeiende beweging van onder naar boven het hoofd zwaaien, waarbij de arm in een verticale lijn met het lichaam moet staan. Tijdens wedstrijden moet de sporter in tien minuten zo veel mogelijk snatches maken. Een scheidsrechter beoordeelt de techniek en snelheid. Volgens Rasigraf gaat het vooral om techniek en uithoudingsvermogen, niet perse om kracht. Zelf is ze actief in de gewichtsklasse 68+, met een kettlebell van 16 kilogram.

'IK GELOOF NIET IN DUBBELE NATIO- NALITEITEN'

met het oog op de toekomst. "Er waren veel mensen met een Duitse nationaliteit. Ook zij wilden naar Duitsland. Veel van hen haalden het niet. Wij gelukkig wel." In 2002 emigreerde het gezin naar de deelstaat Thüringen, waar ze helemaal niemand kenden.

"De eerste maand leefden we in een soort vluchtelingenkamp. We kregen wat zakgeld van het Rode Kruis. Dat was al meer dan we verdienden in Oekraïne", zegt Rasigraf. Haar vader, van huis uit ingenieur, werkte als vuilnisman. In Duitsland kreeg het gezin kansen die het voorheen niet voor mogelijk had gehouden. "We kwamen in die tijd als niks naar Duitsland, maar kijk nu eens: mijn broer is ingenieur, mijn zus arts en ik ben wetenschapper."

Vanzelf ging het niet. Ook al had ze Duits geleerd in Oekraïne, op de Duitse middelbare school was de taal toch een struikelblok. "De bètavakken gingen wel, maar soms ... Ik moest opeens Immanuel Kant lezen, daar hebben zelfs Duitsers moeite mee!" Avond aan avond zat ze met haar moeder aan tafel te blokken. Die beheerst de taal van huis uit en hielp haar dochter onvermoeibaar. Na de middelbare school werd Rasigraf toegelaten op de Friedrich Schiller Universiteit in Jena, waar ze biogeosciences ging studeren. Haar doel: een 1.0 (het Duitse equivalent van een 10) halen voor haar master én met een Erasmusbeurs naar Nijmegen, want daar zit een van de beste centra voor microbiologie ter wereld. 1.0: check. Nijmegen: check.

Record

In mei van dit jaar kwam ze uit op het Europees Kampioenschap Kettlebell. Tijdens het wereldkampioenschap in 2015 was ze niet in goeden doen door de afronding van haar proefschrift. Het EK van vorig jaar heeft ze zelf "verkloot" door de verkeerde tactiek te gebruiken. "Ik begon met mijn zwakke hand (links, red.), waardoor ik niet in mijn ritme kon komen." Dit jaar moest het dus gebeuren. En het gebeurde. Winnaar met 225 snatches, het hoogste aantal ooit gemeten. Europees kampioen: check. Record: check.

Dat terwijl ze drie jaar geleden nog geen idee had wat kettlebell snatch was. Sterker nog, op twee jaar volleybal in Oekraïne na, had ze nooit gesport. Haar studie ging altijd voor. Toch heeft ze dat sporten niet van een vreemde. Haar moeder was in haar studietijd een fanatiek atleet, ondanks haar hartproblemen. "Soms kwam ze meer dood dan levend over de streep, maar stoppen, ho maar!"

Rasigraf zag in de fitnessruimte van het sportcentrum *giryas* liggen. Ze volgde een cursus en vanaf toen ging het snel. Meer cursussen, buitenlandse wedstrijden ("reizen is een grote hobby van me") en een strak trainingsschema later, is ze Europees kampioen.

Duitser

Op kampioenschappen komt de Radboudonderzoeker uit voor het Duitse nationale kettlebellteam. Mede omdat

ZOMERTIP
VAN
**OLIVIA
RASIGRAF**
Deelstaat
Thüringen

"Veel mensen kennen Oost-Duitsland niet. Ze komen niet verder dan Hamburg of Düsseldorf.

In Thüringen heb je prachtige natuur, zoals het Thüringer Wald – je kunt er ook goed skiën. Het is er ook nog eens een stuk goedkoper dan in Nederland of in West-Duitsland."

STUDENT2017

Maarten van Gestel is student filosofie

Fietsloos

Vuur. Dat is het eerste wat ik voor me zie wanneer ik beseft dat de AFAC mijn fiets heeft meegenomen. Mijn zilveren Batavus met roze letters stond keurig in de fietsenstalling bij het station. Nu is-ie ten onrechte gedeporteerd. Ik vertik het om 100 euro losgeld betalen, dus de enige manier om hem terug te krijgen is als in een actiefilm. Ik, in ultra slow motion, racend op mijn fiets, met achter me de grootste ontploffing die de stad Nijmegen ooit gekend heeft. Vol vuur loop ik naar AFAC. Eenmaal daar aangekomen blijkt die helaas al dicht. Shit, daar gaat mijn plan. Vervolgens leer ik van mijn huisgenoot dat de organisatie slechts 10 euro losgeld eist. Mijn explosieve gevoel vervalt. Ik scroll door de *mugshots* van gevangen tweewielers op de AFAC-website, maar vind tussen de moederloze kinderfietsjes en verlaten roestbakken geen grijze Batavus met roze letters. Mijn fiets is gestolen. Waarschijnlijk om de roze letters. Ik gooi het roer om. Wat geef ik eigenlijk om fietsen? In mijn 22 jaar heb ik waarschijnlijk meer gefietst dan de hele Tibetaanse bevolking bij elkaar. Dat lijkt me wel genoeg. En vaker dan eens hebben fietsen me bijna het leven gekost – zeker tijdens mijn halfjaar in Jackass-land Polen. Al die mensen die hun ziel trachten te redden door te stoppen met roken, verrichten half werk. Ik stop met fietsen.

Mijn eerste daad in het post-fietstijdperk bestaat uit het vinden van een nuttige besteding van de 10 euro die ik eerder opzij zette voor de AFAC. Na vijf minuten in de stad valt mijn keuze op een boek met foto's van Siberië door Russische fotografen. Ons beeld van Siberië is volledig bepaald door de westerse media, lees ik op het omslag. Thuis blader ik het boek uiterst tevreden door. Hoeveel fiets had ik van 10 euro kunnen kopen? Een handvat, misschien. Of een bel. Voor hetzelfde geld heb ik nu het grootste toendra-landschap ter wereld.

Ik wandel naar de universiteit en voel me herboren. Hoe kon ik het overduidelijke al die tijd niet gezien hebben? Nietzsche ontdekte de eeuwige wederkeer der dingen niet tijdens een wielrenpauze. De filosoof rustte uit van een trektocht, staarde zich suf op een waterval en verkreeg zo zijn inzicht. Het heeft me drie jaar studeren gekost, maar uiteindelijk heb ik de wijsheid in pacht. Fuck de fiets. Filosofen wandelen.

Oekraïne geen dubbel paspoort erkent. Maar zelfs al was dit het geval, Rasigraf heeft een keuze voor Oekraïne nooit serieus overwogen. "Ik voel me op en top Duitser, geloof niet zo in dubbele nationaliteiten. Als je echt wilt integreren, moet je kiezen. Dat geldt wat mij betreft ook voor de Turkse mensen in Nederland. Je ziet hoe ingewikkeld het is als je twee paspoorten hebt; ze blijven hangen aan Erdogan."

Thuis, bij haar ouders in Duitsland, wordt desondanks ook nu nog Russisch gesproken. Dat komt door haar vader, wiens politieke voorkeur uitgaat naar Vladimir Poetin. Hij spreekt geen Duits en kijkt en leest alleen Russische media. Hierin staat hij alleen binnen de familie, vertelt Rasigraf. Ook haar moeder steunt hem niet. Rasigraf evenmin, ze vindt Poetin een psychopaat. "Het politieke systeem in Rusland is corrupt en ziek. Maar ik probeer de discussie thuis zo min mogelijk aan te gaan." Ondanks dat ze uitkomt voor Duitsland, is haar vader ontzettend trots. "Misschien ook wel omdat de sport van origine uit Rusland komt", zegt ze vrolijk.

Europees kampioen

Zelf heeft Rasigraf weinig meer met Rusland. "Ik voel me naast Duitser toch vooral Europeaan. Het is een slechte zaak dat de Europese Unie verbrokkelt. Veel mensen beseffen niet wat ze nu hebben. Al die vrijheden. Door mijn achtergrond kijk ik daar denk ik anders tegenaan." De Russische annexatie van de Krim is voor haar pijnlijk om te zien. "Ik ken daar nog mensen. Sommigen van hen steunen Rusland, die zijn net als mijn vader geïndoctrineerd door de Russische politiek." Met een klimaatscepticus in het Witte Huis en een psychopaat als president van Rusland, vreest ze voor de toekomst.

Haar contract bij de Radboud Universiteit loopt volgend jaar af en of Rasigraf in het onderzoek blijft, weet ze nog niet. Op sportief vlak heeft ze wel een concreet doel voor ogen: wereldkampioen in de gewichtsklasse 24 kilogram, een klasse hoger dan die waar ze nu in actief is. "Daarna zien we wel verder. Er zijn ook veteranencompetities voor kettlebell. Wie weet kom ik daar wel in uit op mijn tachtigste!" Drive: check.★

DUITSERS IN RUSLAND

In de achttiende eeuw haalde Catharina de Grote, de van afkomst Duitse tsarina van Rusland, Duitse kolonisten naar Rusland. Zij kregen eigen dorpen en behielden zo hun eigen taal. Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog zag dictator Jozef Stalin hen als bedreiging en verscheurde hij de Duitse gemeenschappen. Rasigraf's voorouders van moeders kant werden naar Siberië gedeporteerd. In de stad Tsjeljabinsk, waar ook kettlebells worden gemaakt, ontmoette haar moeder Rasigraf's vader.

journalist Bert Brussen

BEHUT, HET IS HIER KUT, OORLIJK

Als redacteur bij het Algemeen Nijmeegs Studentenblad schopte Bert Brussen (41) al graag tegen heilige huisjes. Hij heeft er zijn werk van gemaakt. Na een periode bij GeenStijl is hij nu hoofdredacteur van ThePostOnline. 'Ik word depressief van Nederland.'

Tekst: Mathijs Noij / Foto's: Duncan de Fey

'BIJ NIEUWE
VERKIEZINGEN
ZOU IK OP
**THIERRY
BAUDET**
STEMMEN'

Vrijdagmiddag, lunchtijd. Studenten van de Hogeschool van Amsterdam zitten in de zon aan de Amstel, terwijl Bert Brussen poseert voor de Vox-fotograaf. Hij draagt een grijs pak, zonder das en met de bovenste knoopjes van zijn witte overhemd open. Op zijn neus een zwarte Ray-Ban, die op verzoek van de fotograaf afwisselend op en af gaat. Brussen is niet speciaal voor het interview met Vox zo gekleed, zegt hij. Hij gaat ook zo naar de supermarkt. Vindt-ie wel grappig. "Alle Nederlandse journalisten gaan in spijkerbroek over straat. Dan doe ik dat dus niet."

Drie mannen lopen voorbij. "Kijk eens wat vrolijker, joh", zegt er een, net hard genoeg dat het verstaanbaar is. Een onschuldige toewerping, maar Brussen kan er niet om lachen. "Dit bedoel ik nou. Typisch Nederland. Er gebeurt iets geks op straat en mensen moeten zich er met- een mee bemoeien, met zo'n clichématige kutopmerking."

Verwacht van Brussen geen mooipraat. Als iets lelijk is, is het lelijk. Als hij zich ergens aan stoort, zegt hij dat in niet mis te verstane taal. Aan Amsterdam bijvoorbeeld, zijn woonplaats. "Het is hier behoorlijk kut." Of aan Nederland: "Ik word depressief van dit land."

Brussen wil emigreren. Weg van de Nederlandse bemoeizucht, regeltjes en jaloezie. Hij komt net terug van een vakantie op de Canarische Eilanden. "Ik wil me daar definitief vestigen. Alles wat ik in Nederland doe, kan ik daar ook. Als ik een hoekje heb waar ik kan werken, is het goed."

Brussen was student filosofie in Nijmegen en is nu hoofdredacteur van ThePostOnline (TPO), een nieuws- en opiniewebsite die wars is van politieke correctheid. Rechtse opiniemakers die niet welkom zijn in de mainstream media, bereiken via TPO een miljoenenpubliek. In 2009 zette Brussen de site zelf op, toen nog als DeJaap.nl. Het was een tegenreactie op de lancering van Joop.nl, een opiniesite van de VARA. Brussen stopte bij GeenStijl en is sindsdien eigen baas.

Waarom wil je emigreren?

"Ik ben niet erg zonnig over de toekomst van Nederland. De criminaliteit neemt toe, hoewel het CBS ons graag anders wil doen geloven. Het aantal aangiftes mag dan dalen, de ervaringen van burgers met criminaliteit zijn nog steeds enorm, en nauwelijks gedaald. De rechtstaat is niet bij machte om in te grijpen. In Limburg en Brabant neemt de georganiseerde misdaad steeds meer de regie: dat gaat richting Narcos-achtige taferelen. Daarnaast verwacht ik nog meer problemen met islamisering."

Is het echt zo erg in Nederland?

"Voor mensen die in mijn hoek zitten, wordt Nederland steeds minder leuk. Dat is niet minder geworden na de aanslagen op *Charlie Hebdo*, of op de Bataclan. Wij vangen de klappen op. Ik ken veel politici van de PVV en redacteurs van GeenStijl. En Thierry Baudet. Wat voor bagger die mensen allemaal over zich heen krijgen.

Weet je wat het is: mensen moeten leren leven met dingen die kwetsend zijn. Als iets je niet aanstaat, klik dan

ZOMERTIP VAN BERT BRUSSEN

Brussen onthoudt zich van een inhoudelijke tip. Of hij zou misschien Schiphol kunnen noemen. "Daar kun je makkelijk weg uit Nederland."

niet. Lees het niet. Je mag over mij van alles schrijven, maar ga er niet vanuit dat ik het ook lees. Slachtoffers krijgen in Nederland steeds meer macht. Minderheden, vrouwen, mensen die genderneutraal zijn, zij zeggen: 'ik voel me gekwetst, dus het moet opgelost worden'."

En zo'n leventje op Tenerife, hoe ziet dat eruit?

"Ach, het is daar gewoon relaxed. Het hoort bij Spanje, dus is helaas nog wel onderdeel van de EU. Vraag daar een restauranteigenaar of er veel regeltjes zijn, en het antwoord is ja. Maar er wordt niet op gecontroleerd. Ik hoop binnen een jaar te verhuizen."

Op de eilanden is het bovendien altijd lekker weer. We treffen Brussen wat dat betreft op een goed moment in Amsterdam, want de zon schijnt. "Ik voel me nu honderd keer beter dan in de winter. Dan kom ik liever helemaal niet buiten." In een eerder interview met *Vrij Nederland* vertelde Brussen openhartig over zijn winterdepressie en zijn afhankelijkheid van antidepressiva (quote: 'Zonder pillen ben ik een soort plant').

Maar het is niet alleen het Nederlandse klimaat waar Brussen depressief van wordt. Het zijn ook de mensen. "De hele samenleving is erop gericht om geliket te worden. Ik vraag me dan af: ben je nooit meer eenzaam, of verdrietig? Mensen durven dat niet meer toe te geven, ongelukkig zijn is verboden. Wat overblijft is *social talk*, clichés. Ik maak me echt zorgen over de generatie die nu opgroeit: wat moet daarvan worden? Nu klink ik wel erg als een oude man."

Tv kijken doet hij weinig. Daarvoor ergert hij zich te veel aan de programma's. "Mijn vriendin kijkt 's avonds weleens *De Wereld Draait Door*. Dat houd ik geen vijf minuten vol. Elke keer als er een aanslag is geweest, komt Beatrice de Graaf uitleggen dat het komt doordat kansarme jongeren te veel blowen. Het is zó cliché, het is staatspropaganda."

Doordrukken

Brussen was altijd wars van conventies. Als student las hij de boeken die zijn medestudenten lieten staan. Als iets hip was, was het aan hem niet besteed. Bij het *Algemeen Nijmeegs Studentenblad* (ANS) vond Brussen begin jaren nul de kritische geesten bij wie hij zich op zijn gemak voelde. Toen al schopte hij graag tegen heilige huisjes. Vooral Carolus Magnus en het college van bestuur moesten het ontgelden. "We waren snoeihard. Vind een pijnlijke plek en druk dan door, was ons motto." Zijn studie filosofie maakte hij niet af – "ik vond het bij ANS al snel leuker."

Relletjes, met de bijbehorende consequenties waren een logisch gevolg: subsidiekortingen, edities van ANS die de collegevoorzitter eigenhandig door de shredder gooide. "Op een gegeven moment had onze cartoonist een tekening gemaakt van Ron Jeremy, die geen pornofilm mocht schieten in Auschwitz. 'En we hadden nog wel geweldige douchescènes gepland', zei de getekende Jeremy in een

tekstwolk. Dat werd niet gewaardeerd. Toen al was de universiteit doodsbang voor negatieve publiciteit.”

Een jaar geleden gaf je nog een interview aan ANS, waarin Vox het moest ontgelden. ‘Als je Vox leest, val je gewoon in een coma’, tekende de redacteur op uit jouw mond.

“Tja, Vox is toch gewoon een saai blaadje, een humorloze folder? In mijn tijd ging het in ieder geval over dingen die mij als student geen fuck interesseerden. Het is jammer dat er weinig ANS’ers meer zijn, die echt onafhankelijk zijn. Wij waren toch een beetje het Nijmeegse GeenStijl op papier, destijds. Studeren is al ernstig genoeg. Mensen lezen ANS met een grijs van begin tot eind. Bovendien was het een heel goede leerschool voor mij als jonge journalist.”

In 2004 richtte je een studentenpartij op, LIAM. Waarom?

“Je had in die tijd SIAM, Studenten In Actieve Medezeggenschap. Dat waren de D66-jongens en -meisjes, die in de raad gingen om hun cv op te krikken. Dat waren van die diplomatieke types waar ik me tegen afzette. Zij hadden allemaal van die loze kreten als ‘voor een betere universiteit’ en zo. Maar weet je: *nobody cares!* 90 procent van de studenten zit op de universiteit om te studeren en elke avond bier te drinken. Daarom richtte ik LIAM op (Lucas In Actieve Medezeggenschap – Brussen gebruikte het pseudoniem Lucas, red.). Tijdens een debat liet ik met een knipooeg richting Pim Fortuyn een slagroomtaart in mijn gezicht drukken. Gelukkig haalde ik geen zetel, want voor de politiek ben ik niet geschikt.”

Later ook nooit meer overwogen de politiek in te gaan, zoals Jan Roos met GeenPeil?

“Absoluut niet. Ik ben, net als Roos, een joker, een schreeuwer. Iemand die langs de zijlijn staat. Als je de politiek ingaat, moet je ook echt wat kunnen. Ik zou na een dag weggelopen uit de Tweede Kamer. Dan moet je compromissen kunnen sluiten. Politici lopen nooit boos weg, op Geert Wilders na misschien. Daar heb ik bewondering voor.”

Hoe kijk jij naar de formatie?

“Ik hoop op een minderheidskabinet met VVD, CDA en D66. Dat zou ik een oké kabinet vinden. Die kunnen jaren met elkaar regeren. Als GroenLinks er maar niet bij komt. Die partij wil echt alles afschaffen wat leuk is. Zelf heb ik PVV gestemd, als proteststem, al zou ik bij nieuwe verkiezingen op Thierry Baudet stemmen. Hij doet het goed.”

En Trump?

“De eerste maanden waren niet fantastisch, dat zie ik ook wel. Maar ik ben blij dat hij er zit. Het is begrijpelijk dat hij het klimaatakkoord heeft opgezegd: Amerika is gebouwd op het schromelijk misbruiken van fossiele brandstoffen. De auto is heilig. Dat is natuurlijk verziekend voor het klimaat. Ik heb geen kinderen, dus het is voor mij gemak-

‘IK BEN EEN
JOKER’

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

Grow up?

Laatst las ik in de *NRC* dat mensen steeds later volwassen worden. 'De psychologische gesteldheid die bij adolescentie hoort, duurt langer' vertelt een hoogleraar aan de krant. Klassiek gezien loopt de adolescentie ongeveer vanaf de puberteit tot 20 jaar maar die leeftijd is bijna tot 26 jaar opgelopen. De wettelijke volwassenheid heet 'meerderjarigheid' en staat op 18 jaar. Vanaf die leeftijd kun je zelf een huis kopen, trouwen en stemmen. Voor het maken van een testament ben je al volwassen als je 16 jaar oud bent. En als de rechter je een 'handlichting' geeft kun je op je zestiende een bedrijf starten.

In de omgang met studenten ervaar ik vooral gefragmenteerde volwassenheid. In sommige aspecten lijken of zijn ze heel volwassen, in sommige zaken zie ik nog de adolescentie. Volwassen genoeg om een testament te maken maar nog niet om een huis te kopen. Zoiets. Als docent word je door deze gefragmenteerde volwassenheid nog al eens op het verkeerde been gezet.

Student J bijvoorbeeld. Cool type (met baard!) regelt de meest extravagante reizen voor zijn studentenvereniging en produceert zijn eigen dancemuziek. Als hij zakt voor het mondeling tentamen kan hij zijn dikke tranen nauwelijks bedwingen en huilt hij thuis bij mama verder uit. Mama belt docent om te vragen waarom zoonlief het niet heeft gehaald. "Hij begrijpt er helemaal niks van en wij eerlijk gezegd ook niet. Hij heeft weken bij ons aan de keukentafel zitten leren."

Met een beetje onvolwassenheid is natuurlijk niks mis. Enige lichtvoetigheid in het menselijk bestaan moet zijn; ik maak mezelf er ook zo nu en dan schuldig aan (iets met Pokémons en Candy Crush). Ik geniet ook van de onvolwassen lichtvoetigheid van anderen. Zoals bijvoorbeeld de laatste hype 'the floor is lava'. Lekker onvolwassen om als iemand 'the floor is lava' roept, binnen vijf seconden met de voeten van de vloer te gaan, dit te filmen en het resultaat vervolgens te posten.

kelijk om te zeggen dat het mijn tijd wel zal duren. Dus ik begrijp Trump wel, maar dat wil niet zeggen dat ik het probleem van klimaatverandering niet onderken. Er mag van mij meer geld naar innovatie en groene energie."

Tot een jaar of vijf geleden was Brussen alom aanwezig op Twitter. Als een ware junk (zijn woorden) gooide hij zijn ongezoeten mening de digitale wereld in. Hij heeft daar veel vijanden mee gemaakt. Toch is hij in het echt 'een heel aardige jongen', zoals *de Volkskrant* eens kopte. De verslaggever kan dat alleen maar beamen. En Brussen is een dankbare gesprekspartner – ook omdat hij over vrijwel alles een mening lijkt te hebben.

Wat vind je van de kritiek dat universiteiten linkse bolwerken zouden zijn?

"Zo erg als in Groot-Brittannië is het hier gelukkig nog niet. Dat land is tot op het bot politiek correct. Je mag er geen sombrero's meer dragen tijdens feestjes, want dat is *cultural appropriation* (vrij vertaald: culturele toeëigening) en elk restaurant moet een halamenu serveren. In Canada willen ze nu dat studenten niet meer worden aangesproken met hij of zij, want daarmee kunnen mensen worden gekwetst die – hoe zeg je dat – genderfluïde zijn. Hier aan de Universiteit van Amsterdam is het ook behoorlijk doorgeschoten. Daar hebben ze nu een *diversity officer* aangesteld. Dat gaat ver, hoor. En de curricula moeten worden herzien, want die zijn zogenaamd te blank. Tja, Plato was nu eenmaal blank, net als al die andere Grieken."

Brussen zucht. "Wat problematisch is, is als mensen niet meer worden uitgenodigd vanwege hun ideeën. Zoals in Berkeley (stad in Californië, VS red.) gebeurde, waar de hel losbrak toen iemand van het rechtse Breitbart News langs wilde komen. Hoe ver ideeën ook gaan, die moet je kunnen uitwisselen. Als mensen worden geweigerd op universiteiten omdat hun wereldbeeld niet past in die van de wetenschappers, is dat het einde van vrije wetenschap."

Je oude werkgever, GeenStijl, werd onlangs aangepakt door ruim honderd vrouwelijke journalisten en BN'ers. Zij vroegen bedrijven om niet meer te adverteren op GeenStijl en het gelieerde Dumpert, omdat hun inhoud vrouwenonvriendelijk zou zijn. Wat vind je daarvan?

"Dat is het meest verschrikkelijke voorbeeld van slachtofferjournalistiek." *Maakt kotsgeluid.* "Ga koken ofzo. Of het vuilnis buiten zetten. Zielig NSB-gedrag. Het is bovendien totaal zinloos. Als iets niks met moraal te maken heeft, zijn het wel advertenties. Neem Defensie, die elk jaar drieduizend nieuwe rekruten moet werven. Het profiel van die rekruten? Zeventien jaar, mbo en man. Waar zitten die op internet denk je? Allemaal op Dumpert. Die adverteerders komen echt wel weer terug.

Nogmaals: als je iets seksistisch vindt, klik er dan niet op. Ga dan niet naar GeenStijl. Als ik iets schrijf, hoef je het ook niet te lezen. Daartoe is niemand verplicht. Wat is dan het probleem?" *

bio

Bert Brussen

geboren in

Bennekom (1975)

opleiding

filosofie

(niet afgemaakt)

NIEUWS UIT DE OR EN DE USR

WWW.RADBOUDNET.NL/MEDEZEGGENSCHAP

WWW.NUMEDEZEGGENSCHAP.NL

PUNT!

USR

Beste studenten, dit is helaas alweer de laatste update van ons USR-jaar. Met een tevreden gevoel kijken wij terug op alle zaken waarvoor wij ons hard hebben gemaakt: van het niet verhogen van het BSA bij de bètafaculteit en de SPAR University tot de gezellige Campusnacht en de Radboud Bestuursminor. Benieuwd wat wij concreet (en minder concreet!) nog meer hebben bereikt? Houd de studentenmedia en onze kanalen in de gaten, want binnenkort maken wij voor jullie de balans op!

Laatste medezeggenschapscyclus

Met het einde van het jaar in zicht moet de USR nog even flink ploeteren. In onze postvakken verscheen op de valreep een stortvloed aan papierwerk: deze cyclus bespreken we met het college van bestuur de begroting van 2018, de investering van het studievoorschot, het jaarverslag, het energiejaarverslag en de Radboud Studentenenquête.

Daarnaast zijn USR-werkgroepen bezig met de afronding en overdracht van projecten, zoals de pilot **flexibel studeren**. De werkgroep overlegt met beleidsmakers over de inhoud hiervan, zodat de pilot per 1 september kan starten: studenten die druk zijn met bijvoorbeeld mantelzorg of bestuurswerk kunnen dan flexibeler studeren.

Ten slotte is de **bestuursminor** een feit: vanaf 1 september kunnen twintig studenten een minor volgen van 24 EC. Aan de hand van aan het bestuursjaar gerelateerd project, krijgen ze academische handvaten aangereikt om een betere bestuurder te worden. Ben jij assessor of vervul je een (zware) functie in een bestuur of de centrale medezeggenschap? Solliciteer vóór 26 juni door je cv, sollicitatiebrief en projectvoorstel te mailen naar bestuursminor@ru.nl.

Nieuwe USR

Je hebt de kandidaten misschien tijdens de studentenraadverkiezingen voorbij zien komen: **de nieuwe USR** is bekend! Studentenpartijen asap en AKKUraatd leveren voor volgend collegejaar beide vier kandidaten. Daarnaast leveren de zes koepels (B.O.S., NSSR, CHECK, SOFv, CSN en ISON) elk weer zes leden aan. Ben jij dit jaar tegen zaken aangelopen die onze opvolgers zeker moeten oppakken? Mail naar usr@ru.nl, dan geven wij hen dit mee!

Dit was 'm dan. De PR-commissie heeft afgelopen jaar genoten van het schrijven van deze stukken en we hopen dat jullie ze zinvol vonden. **Veel dank** aan onze trouwe lezers en succes voor onze opvolgers!

OR

UB

Nadat bij de OR tientallen klachten binnengekomen waren over de functionaliteit van de bibliotheekcatalogus, heeft de OR deze besproken met het college van bestuur. Een taskforce met leden van de medezeggenschap en bibliotheek, onder leiding van de collegevoorzitter, formuleert nu de opdracht voor een externe audit van de bibliotheeksystemen. Daarnaast heeft de OR zijn zorgen uitgesproken over het UB-beleid ten aanzien van de bijzondere collecties, zoals het opheffen van de leeszaal 'oude drukken' en het laten vervallen van de conservatorfunctie. Het huidige beleid lijkt gericht op het opheffen van de bibliotheek als wetenschappelijk instrument. Dat kan niet en laten wij ook niet gebeuren!

Duurzaamheid

Duurzaamheid is de laatste jaren een steeds belangrijker thema geworden, ook voor de Radboud Universiteit. Dit uit zich onder andere in het feit dat er vorig jaar mede dankzij de UGV een duurzaamheidsagenda is opgesteld. Ook is er een programmaraad duurzaamheid in het leven geroepen om zorg te dragen voor de uitvoering van deze agenda. In de programmaraad zitten zowel medewerkers als studenten. De duurzaamheidsagenda beschrijft duurzaamheidsdoelen die de RU in de periode tot 2020 wil bereiken. De agenda geeft de faculteiten de mogelijkheid om zelf te bepalen hoe zij hieraan invulling willen geven. In sommige gevallen blijkt het echter lastig voor de faculteiten om met dit thema aan de slag te gaan. De kennis, de specialisten en het leiderschap op het gebied van duurzaamheid ontbreken soms nog. Gelukkig zijn we nog maar in de beginfase. Er is ruimte en ambitie genoeg om het thema duurzaamheid goed op te pakken.

Research Data Management

De RU loopt landelijk voorop bij het instellen van universiteitsbreed Research Data Management (RDM). Het doel van RDM binnen de RU is om onderzoeksdata op te slaan, uiteindelijk zelfs alle onderzoeksdata, zodat andere onderzoekers deze kunnen toetsen of kunnen gebruiken om in vervolgonderzoek op voort te bouwen. Dat is op zichzelf een uitstekend idee, want goede dataopslag

is cruciaal om goed onderzoek te kunnen doen. Maar goed RDM vereist veel overleg en afstemming, om te zorgen dat efficiëntie en veiligheid, toegankelijkheid en wetenschappelijk verantwoord gebruik en bescherming van auteurschap hand in hand gaan, zowel universiteitsbreed als binnen de faculteiten. Dit alles zal de komende tijd een belangrijk onderwerp van overleg zijn tussen de UGV en het college van bestuur.

FOTO: DICK VAN AALST

De bijzondere collectie van de UB

pastafariër Mienke de Wilde

HET VERGIET ALS THERAPIE

Rechtenstudent Mienke de Wilde (31) mag al zeven maanden geen auto meer rijden omdat ze per se met een vergiet op haar hoofd op de pasfoto wil. Mag niet van de gemeente. Zij zegt: mijn religie schrijft het voor. Wat drijft deze halsstarrige pastafariër?

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's: Duncan de Fey

Je kunt hem natuurlijk ook afzetten, zo'n vergiet.

Heb je geen last meer van mensen die je naroeppen op straat of van de gemeente die je rijbewijs niet wil verlenen, omdat een pasfoto met dat ding op je kop niet wordt goedgekeurd.

Maar hoeveel hinder rechtenstudent Mienke de Wilde in het dagelijks leven ook ondervindt van haar aparte hoofddecksel – de meeste mensen gebruiken het om broccoli of pasta in af te gieten – ze weigert haar vergiet van haar hoofd te halen.

Dit is een verhaal over principes, anders zijn en spaghetti.

Waar te beginnen? Misschien midden jaren negentig, in Epe. Mienke de Wilde gaat als kind naar een basisschool waar veel kinderen op sokken in de klas zitten. De klompjes die hun afkomst verraden, staan netjes op een rij op de gang. Mienke komt zelf niet van een boerderij – zij woont met haar twee zusjes, papa en mama in een rijtjeshuis. Ze wil vrachtwagenchauffeur worden, omdat ze haar vader die in een werkplaats werkt, vaak in een vrachtwagen ziet rijden. Helaas voor Mienke lijkt die toekomst er niet in te zitten; ze is net iets te slim om haar wereld te beperken tot de cabine van een truck met oplegger. Gymnasium wordt het. Haar vrije tijd brengt ze het liefst door op het platteland, bij opa die nog een echte boer is.

“Ik heb altijd het gevoel gehad dat ik er niet helemaal bij hoorde”, vertelt ze. “Aan de ene kant was ik een boerentrien, aan de andere kant verloor ik me op school in de klassieke talen.” Die boerentrien is ze dus niet eens, maar ze praat wel met een accent. Daardoor voelt ze zich niet op haar plek tussen de ‘intellectuelen’ op het gym. “Al vroeg heb ik geprobeerd te leren hoe groepsdruk werkte. Zo kwam ik erachter dat mensen helemaal niet op een antwoord zitten te wachten als ze vragen ‘hoe gaat het met je’. Ze vragen het omdat de rest dat ook doet, het is een groepsding. Ik vond dat fascinerend en raar. Was er niet goed in – ik begreep de codes niet.”

Het onbegrip leidt ertoe dat ze na een paar jaar, als het ook thuis niet lekker gaat, door haar hoeven zakt. De onzekere puber raakt in een depressie en er volgt een opname. Over die duistere periode wil ze niet al te veel kwijt, maar de worsteling met het leven kost haar een paar jaar. Als ze zich weer vertoont op de middelbare school wordt ze in de richting van de havo gemasseerd. Dan heeft ze tenminste wat, is de redenatie. De docent klassieke talen van het gymnasium blijft ze echter zien. “Ik kwam vaak op de thee. Zij heeft een heel belangrijke rol gespeeld. Ze zag dat ik potentie had en vertelde me dat ik er mocht zijn. Ze is me altijd blijven stimuleren.”

Thuis wonen gaat niet meer en al voor haar achttiende gaat Mienke op kamers. Op eigen houtje werkt ze zich na haar havo-examen via volwassenenonderwijs op naar academisch niveau, zodat ze kan gaan studeren aan een universiteit.

‘IK HEB ALTIJD HET GEVOEL GEHAD DAT IK ER NIET HELEMAAL BIJ HOORDE’

“Ik heb bouwkunde en diergeneeskunde geprobeerd. Nee, geen klassieke talen helaas. Ik had een B-profiel en vond in eerste instantie dat ik daar iets mee moest doen.”

Via wat omzwervingen komt ze terecht in Nijmegen. Rechten. Waarom? Vanuit idealisme, vooral. Mienke de Wilde is uitgegroeid tot iemand die dingen aan de kaak stelt. Zich inzet voor vluchtelingen (wat kunnen zij eraan doen dat hun regimes in een oorlog verzeild raken), vecht tegen discriminatie en een bus regelt zodat studenten in

KERK VAN HET VLIEGEND SPAGHETTIMONSTER

In 2005 richtte de Amerikaanse Bobby Henderson de Kerk van het Vliegend Spaghettimonster op. Het is een religie die vooral vragen stelt. Waarom zou de wereld niet geschapen kunnen zijn door een monster van spaghetti? De kerk heeft een eigen evangelie en aanhangers over de hele wereld; in Nederland zijn het er zo'n

tienduizend. Discriminatie is een van de thema's waar de kerk tegen ageert. In Nederland zijn al verschillende rechtszaken gevoerd tegen gemeentes die pasfoto's met een vergiet niet willen goedkeuren op rijbewijzen of paspoorten. Rechtsfilosoof Derk Venema van de Radboud Universiteit treedt regelmatig op als adviseur

van de pastafariërs. Hij stelt aan de kaak of religies wel gelijk behandeld worden en vraagt zich af wanneer een religie een religie is. In een aantal landen, waaronder de VS, zijn rechtszaken over het vergiet al gewonnen en in de Nieuw-Zeeland voltrok de kerk vorig jaar haar eerste huwelijk.

Den Haag kunnen protesteren tegen een wereldleider die mensen uitsluit (Trump's *muslim ban*).

Op de tractor

Dat van die bus kwam pas later, eind 2016. Op het moment dat ze zich inschrijft aan de Radboud Universiteit is het 2014 en woont ze in het Achterhoekse Vorden.

Jawel, op het platteland waar ze zo van houdt. Niets lekkerder dan na college de tractor pakken en met de mannen mee het land op. Haar vriend, die ze via internet heeft leren kennen, heeft er een loonwerkersbedrijf. Dat betekent dat hij en zijn personeel voor de boeren in de regio het land bemesten, gras zaaien en mais hakselen. In de kantine praten ze lekker plat.

Op deze plek, op een prachtige junidag onder een strakblauwe hemel, houden we dit interview. "Nu ik geen rijbewijs meer heb, is het wel onhandig om hier te wonen", zegt ze terwijl ze een rondleiding geeft over het terrein. Ze lijkt een dwergje tegen de achtergrond van de huizenhoge landbouwmachines.

O ja, dat rijbewijs. Daar voert ze dus hardnekkig rechtszaken over. Hoe meer weerstand, hoe principiëler ze wordt. Ze wil dat de gemeente toestaat dat ze op de verplichte pasfoto haar niet weg te denken vergiet draagt. Reden: het is een uiting van haar religie, van het pastafarisme. Mienke gelooft dat het Vliegend Spaghettimonster de wereld geschapen heeft. Een jaar geleden heeft ze zich bekeerd tot dit geloof (zie kader pagina 21). Het is niet aan een gemeente of overheid om te bepalen of een religie een echte religie is of een parodie, luidt haar argumentatie. Zij draagt dagelijks een vergiet om haar toewijding aan het Vliegend Spaghettimonster te tonen, zoals moslima's uit religieuze overtuiging een hoofddoek dragen en joden een keppeltje.

Het Vliegend Spaghettimonster is misschien wel haar redding geweest. Anders gezegd: heeft er in elk geval voor gezorgd dat ze nog steeds in Nijmegen rechten studeert. Eigenlijk raakte ze in het tweede jaar behoorlijk gedesillusioneerd. "Mijn keuze voor rechten was sterk gebaseerd op mijn rechtvaardigheidsgevoel. Bleek het tijdens de colleges toch weer vooral over regeltjes te gaan. Maar op een universiteit wil ik dingen bevragen! *Waarom is dat zo?* Alsof wetboeken een soort Heilige Schrift zijn: het staat nu eenmaal zo geschreven."

Godzijdank had ze het derdejaarsvak rechtsfilosofie erbij gekozen. En daar bleek wel ruimte voor bevraging. Tijdens een van de bijeenkomsten kwam een rechtszaak van een Nederlandse pastafariër ter sprake. "Zullen we als schoolreisje naar die bezwaarzitting gaan", stelde Mienke voor. En zo geschiedde.

Het pastafarisme greep haar. Hier wilde ze wel bij horen. Vooral omdat je er niet bij hoeft te horen om erbij te horen. "Het verbindende is juist dat je anders mag zijn."

'IN DE
ACHTERHOEK
ZIJN ZE
MISSCHIEN
MEER
GEWEND'

Dat sluit dan weer heerlijk aan bij haar aversie tegen het eenheidsworstisme. Anno 2017 zijn we geneigd al snel mensen uit het nest te stoten die anders zijn. Lijkt intolerantie de norm, constateert Mienke. “Niet alleen moslims, maar alle andersdenkenden moeten het ontgelden.”

Er is nog iets. Het dragen van een opzichtig vergiet in openbare ruimtes – in de Gamma, bij de dorpsbakker, in de bioscoop – ervaart ze meer en meer als een soort training in het van je af laten glijden van commentaar. Zo was het niet bedoeld, maar zo werkt het wel. Als iemand die altijd gevoelig was voor opmerkingen, denkt ze nu steeds vaker ‘ach lul maar’. “Je moet je afvragen wat je nu eigenlijk belangrijk vindt: de mening die anderen over jou hebben of wat je zelf denkt. Philip Zimbardo (die van het Stanford Prison Experiment, red.) zegt dat als je wilt oefenen in het weren van groepsdruk, je een hele dag met een

stip op je voorhoofd moet gaan rondlopen. Lak hebben aan wat mensen er allemaal over zeggen.”

Het vergiet is haar zwarte stip. Zo kan zo’n ding, te koop bij elke noodlijdende Blokker, van therapeutische waarde zijn. De symboliek is ook interessant: slierten spaghetti staan voor chaos en door het paraderen met een vergiet kan de drager leren hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden. Het Vliegend Spaghettimonster is niet een Almachtige zoals die in andere religies wel wordt voorgesteld – een soort perfecte versie van de mens – maar een monster van spaghetti en gehaktballen dat in een dronken bui de mensheid schiep. Hij zal nooit neerkijken op gewone stervelingen.

“Het is een religie met veel humor”, erkent Mienke de Wilde. “Juist die humor helpt je relativeren. Religies die zichzelf te serieus nemen, kunnen met elkaar in conflict komen, de voorbeelden zie je over de hele wereld. Wij kennen geen tien geboden, maar acht Liever Nietjes. Een daarvan komt neer op: respecteer andere meningen en overtuigingen.”

Gek genoeg krijgt ze hier in de Achterhoek minder commentaar op haar vergiet dan in het hoogopgeleide Nijmegen. “Had ik niet verwacht. De eerste keer in de supermarkt hier vond ik doodeng. Maar misschien zijn ze gewoon meer gewend, met bands als Normaal en Jovink – die hebben ook allemaal van die rare fratsen.” In Nijmegen kreeg ze laatst nog naar het hoofd geslingerd dat ze stonk naar spaghetti – door een vader met een kindje aan de hand nog wel.

Op de universiteit gaat het trouwens prima, haast ze zich te zeggen. Tijdens colleges en tentamens houdt ze haar hoofddeksel gewoon op en ‘als zichzelf’ schuift ze aan bij de uiterst serieuze vergaderingen van de opleidingscommissie van Rechtsgeleerdheid. Sinds een tijdje is ze ook student-assistent, mét vergiet. In de toekomst wil ze misschien promoveren.

Ook als gediplomeerd wetenschapper zal ze blijven wonen op het platteland, dat doet haar goed. De rust, de ruimte ... en natuurlijk de liefde. Twee maanden geleden vroeg haar vriend haar ten huwelijk. Op geheel eigen wijze. Met een cultivator (grondbewerkingsmachine, red.) had hij in het boerenland drie woorden geschreven met een vraagteken erachter: ‘Mienke marry me?’

Dat ze misschien met een vergiet op het hoofd voor het altaar verschijnt, is voor hem geen issue. Hij houdt van haar, al droeg ze een oranje beslagkom. ★

ZOMERTIP VAN MIENKE DE WILDE Festival Mañana Mañana

“Ook in Vorden! Van dezelfde organisatoren als de Zwarte Cross. Zelf omschrijven ze het zo: ‘Voor iedere cultuurliefhebber die maling heeft aan enige vorm van hokjesgeest en graag op een mooie plek in de natuur vertoeft.’ Dus!”

promovendus Maria Vliek

'MENSEN ZIJN MEER DAN HUN GELOOF'

De aanslagen in Londen, Manchester en eerder in Parijs en Brussel zijn het werk van islamitische terroristen. Altijd weer die moslims, hoor je sommigen verzuchten. Hoe kijkt promovenda bij islamstudies Maria Vliek (29) daar tegenaan? Ze werkte drie jaar in Mombasa waar aanslagen aan de orde van de dag waren.

Tekst: Martine Zuidweg / Foto's: Erik van 't Hullenaar

D

De haven van Mombasa, 2012. Maria Vlieg zit gebogen over een van haar dossiers als haar baas binnenstormt. Woest is-ie. Over weer een aanslag in een kerk, op een markt, bij een school of in een discotheek van zijn stad. De aan Al Qaida gelieerde Somalische extremistengroep Al-Shabaab is die jaren overactief in Mombasa. Net in de tijd dat de van oorsprong Twentse Maria Vlieg in de havenstad werkt bij een groot overslagbedrijf. Ze is er verantwoordelijk voor de *corporate social responsibility*, de goede doelen die het bedrijf steunt: in aanbouw zijnde ziekenhuisvleugels, scholen, dat soort dingen. Terug in Nederland zal ze de aanslagen in die periode in kaart brengen voor haar masterscriptie. Een deprimerende lijst: vijftien pagina's in vijf jaar tijd.

Geen wonder dat haar ouders niet enthousiast hadden gereageerd toen ze na haar bachelor Engels naar Kenia vertrok, omdat ze even klaar was met studeren en met Nederland. Wat ook niet hielp, was dat haar ouders de Engelse vriend die ze ging helpen bij zijn vrijwilligersorganisatie in dat land, nog nooit hadden ontmoet.

Spannend was het in Kenia zeker, zegt Vlieg terugkijkend op die periode. "In de club waar we altijd heen gingen, werden op een zaterdagavond handgranaten naar binnen gegooid. Dat is wel beangstigend ja." Drie jaar werkte ze uiteindelijk bij het overslagbedrijf in Mombasa. De eigenaars, een moslimfamilie, hadden haar met open armen ontvangen. Altijd vriendelijk, behulpzaam, gastvrij. Zo boos als die ochtend had Vlieg haar baas dan ook nog niet gezien. "Maria", brieft hij. "De Koran zegt dat je niet eens je eigen leven mag nemen, laat staan dat van een ander!"

Al-Shabaab

We varen door de haven van Rotterdam, Vlieks huidige woonplaats, waar ze met haar Engelsman – binnenkort

**'IN DE CLUB
WERDEN HAND-
GRANATEN
NAAR BINNEN
GEGOOID'**

gaan ze trouwen – is neergestreken. Net als Mombasa is Rotterdam multicultureel en internationaal georiënteerd. Met het verschil dat in Mombasa veel méér moslims wonen. De helft van de inwoners is moslim, de andere helft christen. Al-Shabaab probeerde met zijn aanslagen een wig te drijven tussen de christenen en de moslims in de stad. Tevergeefs, constateerde Vlieg ter plekke. “De mensen die ik sprak zeiden altijd: ‘Maar dat is Al-Shabaab, dat zijn geen moslims. De aanslagen zijn politiek gemotiveerd, ze hebben niets met religie te maken. Dat zeiden moslims maar dat zagen de christenen net zo goed. Die zeiden ook: ‘Dit is niet de islam. We wonen al duizenden jaren met elkaar samen.’ Hoe zeer Al-Shabaab het ook bleef proberen, die tweestrijd is er nooit gekomen. Ik vond dat echt bijzonder.”

Vlieg merkt dat de aanslagen van moslimextremisten in Manchester, Londen en andere grote steden funest zijn voor de reputatie van moslims in Europa. Moslims worden vaak met de nek aangekeken. Daar wordt niemand beter van, zegt ze. Integendeel: de frustratie die een rol lijkt te spelen bij de radicalisering van jongeren wordt zo alleen maar groter. “Mensen zijn zo veel meer dan hun geloof. Maar bovenal is het wij-zij-denken kwalijk. Het maakt het lastig om het gesprek te blijven voeren over een onderwerp als islam in Nederland. Mensen vragen mij regelmatig hoe het komt dat jongeren radicaliseren. Daar zijn theorieën over geschreven die te maken hebben met marginalisering, racisme, mannelijkheid, ideologie, religie, cultuur. Er spelen zoveel factoren mee. Maar niet iedereen wil die complexiteit erkennen, er wordt te snel gelabeld.”

Globaliseringsangst

De 29-jarige promovendus kijkt toe hoe de rondvaartboot golven veroorzaakt in de Maas. Een stad als Mombasa is waarschijnlijk beter opgewassen tegen religieus conflict, zegt Vlieg, dan de meeste Nederlandse steden. Mombasa heeft een lange handels- en migrantengeschiedenis. Al vanaf de zesde eeuw dreef het eiland handel met China en India en werd het veroverd door achtereenvolgens Afrikanen, Perzen, Omani's, Arabieren, Jordaniërs, Portugezen en Britten. De lokale religies bestaan al eeuwenlang naast elkaar en hebben al heel wat religieuze conflicten uitgevochten. “Ik denk dat hier haar kracht zit. De stad heeft een weerbaarheid tegen religieus conflict opgebouwd waar wij iets van kunnen leren. Moslims zijn bij ons pas vrij recent een grote minderheid. De globaliseringsangst die je nu in Nederland voelt, heeft Mombasa al lang achter zich gelaten.”

God bless

Terug in Groningen studeerde Vlieg Religion, Conflict and Globalization. Haar masterscriptie schreef ze over de manier waarop jonge moslims in Kenia hun identiteit

**‘DE GLOBALISERINGS-
ANGST DIE JE IN
NEDERLAND VOELT,
HEEFT MOMBASA
AL LANG ACHTER
ZICH GELATEN’**

vormgeven. En welke rol met name religie daarin speelt.

Aan bakboord ligt de SS Rotterdam, 'het grootste passagiersschip ooit in Nederland gemaakt', zegt een omroepstem. Vliek hoort het niet. Ze denkt na over de op tafel liggende vraag: hoe komt het dat een nuchtere Twentse meid zo gefascineerd is door een onderwerp als de manier waarop moslims hun religie beleven? Haar proefschrift gaat er ook weer over. Ze interviewt mensen die de islam achter zich hebben gelaten, die een ingewikkeld proces doormaken van twijfel en soms harde confrontatie met familieleden en de moslimgemeenschap.

"Ik vond religie altijd al interessant – ben zelf van huis uit protestant – maar de echte interesse is in Mombasa gekomen. Daar heb ik gezien wat religie voor mensen kan betekenen. Nederland is een heel seculiere samenleving: religie beoefenen we achter gesloten deuren. Dat is daar heel anders." In Kenia is religie zichtbaarder, in kleding en in gedrag. Mensen halen God in het dagelijks spraakgebruik voortdurend aan. Als Vliek 's middags naar huis vertrok zeiden haar collega's bijvoorbeeld altijd 'God bless'. "Religie is daar niet iets wat je alleen op zondag doet. Het vormt hoe mensen in hun leven staan, hoe mensen omgaan met elkaar. Veel moslims die ik heb ontmoet, gebruiken hun geloof als een soort richtlijn in het leven."

Ze geeft het voorbeeld van haar oude baas die zo'n groot deel van zijn geld besteedt aan scholen, ziekenhuizen en armoedebestrijding. "Hij is ontzettend betrokken bij de gemeenschap. En dat heeft volgens mij zeker te maken met zijn beleving van religie. Ik denk niet dat hij het ziet als zijn verplichting om voor anderen te zorgen, maar meer als iets wat je als moslim vanzelfsprekend doet. Die betrokkenheid bij de gemeenschap heeft natuurlijk niet iedereen, maar ik zag het in Mombasa wel veel terug."

Beveiliging

Was het vreemd om weer terug te komen naar Nederland? Vliek knikt. "Ik weet nog dat toen ik in 2014 terugkwam voor mijn master, ik verbaasd was over de geringe beveiliging hier. Mensenmassa's zoals wij die in Nederland kennen bij bijvoorbeeld festivals, waren in Kenia om veiligheidsredenen absoluut onmogelijk. Elke supermarkt had z'n metaaldetector. In Nederland genieten we een vrijheid op dit gebied die volgens mij ongeëvenaard is. Bij een festival controleren ze vooral of je geen drank naar binnen probeert te smokkelen. Hoe geweldig is dat!" Ze wil de aanslagen niet bagatelliseren. Elk gewelddadig verlies van leven is verschrikkelijk. "Maar ik denk dat Mombasa me wel wat pragmatisme heeft gegeven, en bovenal een gevoel

ZOMERTIP VAN MARIA VLIEK festivals

"Als je Rotterdam van alle kanten wilt zien, raad ik aan om deze zomer een of meerdere festivals te bezoeken! Wat is er nou beter dan nieuwe bandjes ontdekken op bijvoorbeeld Metropolis Festival of Reggae Rotterdam, of uitbundig carnaval vieren op de Coolsingel tijdens Rotterdam Unlimited!"

van: laat je niet bang maken. Het heeft geen enkele zin om in angst te leven. Doe je dat wel, dan speel je het spelletje van de extremisten mee. 'Dat kan mij ook overkomen' is daarom een gedachte die ik zo veel mogelijk van me af dirigeer."

We passeren Hotel New York, gevestigd in het voormalige hoofdkantoor van de Holland-Amerika Lijn, waar vroeger duizenden Europeanen, vol hoop op een beter leven, vertrokken naar Noord-Amerika. Vliek maakt zich zorgen over de verkiezing van Trump in de VS en het rechts-extremisme in Europa. Angst voor migranten vindt ze iets tegennatuurlijks. "Ik denk dat het intrinsiek menselijk is om elkaar te willen leren kennen. Wij zijn sociale wezens. En juist als mensen echt anders zijn, kun je veel van elkaar leren. Dat immigranten – en dan bedoelen we vandaag de dag meestal moslims – nu als iets kwaads worden gezien, iets waar we bang voor moeten zijn, dat vind ik heel kwalijk. Bovendien: de hele diversiteit aan mensen die de Koran gebruikt als leidraad wordt op deze manier om zeep geholpen."

Maar ze ziet ook de keerzijde van het populisme. De felle reactie die het oproept. Idealen worden aangescherpt, emancipatiebewegingen zijn wakker geschud. "Je kunt wel tegenwerpen dat dit niet nodig zou moeten zijn, maar ik denk dat er al vóór de opkomst van het rechts-populisme in Europa en de VS nog een lange weg te gaan was wat betreft de emancipatie van minderheden. Nu is dat alleen maar meer zichtbaar geworden. Het is zoals de Nigeriaanse schrijfster Chimamanda Adichie aankaart: we leven nog altijd in de wereld van de witte man."

De witte metalen draden van de Erasmusbrug torenen uit boven het hoofd van Vliek. Het is het eindpunt van de rondvaart. De laatste grote aanslag door Al Shabaab was in april 2015, op de universiteit in Garissa. 148 studenten kwamen om. Vliek verklaart de relatieve rust daarna uit het harde optreden van de Keniaanse overheid. De politie schiet iedereen die het verdenkt van terroristische activiteiten nu zonder pardon dood. Door Al Shabaab gerekruteerde Kenianen worden bij thuisfront voor het blok gezet: meewerken aan de ontmanteling van Al Shabaab of, zoals *The Economist* het eerder dit jaar formuleerde: "They can refuse, and risk being 'disappeared' by the police."

Vliek en haar Engelsman keren nog regelmatig terug naar Kenia. Als ze in Mombasa zijn wippen ze altijd even binnen bij de oud-collega's van Vliek. Maar over de aanslagen in de tijd dat ze er werkte wordt niet meer gesproken. "Als het niet meer actueel is, is het niet meer zo belangrijk, dat merk je wel. *Life goes on*, zeg maar." ★

NWO-baas Stan Gielen

DE MAN MET DE MOOISTE HONDENBAAN VAN NEDERLAND

Het ene moment ben je baas op een faculteit van een middelgrote universiteit, het volgende moment ben je een van de aanvoerders van 's lands wetenschapsbedrijf. Stan Gielen (64) blikt terug op zijn eerste jaar als voorzitter van NWO. 'Het is heerlijk om zo dicht bij het vuur te zitten.'

Tekst: Paul van den Broek / Foto's: Bert Beelen

Het valt niet mee Stan Gielen te betrappen op een chagrijnige bui, de lach lijkt op zijn gezicht gebeiteld.

Bij een tamelijk relaxte baan als hoofd van de bètafaculteit in Nijmegen – Gielen zwaaide daar zes jaar de scepter – is zo'n blij gemoed voorstelbaar. Maar op bezoek bij de man die sinds een jaar 'de mooiste hondenbaan van Nederland' vervult, verwachten we een wat vermoeidere, minder levensblijve voorzitter. Temeer daar hij met 64 jaar niet de jongste is. Maar niks daarvan. In de mooiste flat van de blokkenwijk NWO in Den Haag ontvangt Gielen ons als de levensblijve man die we kennen: dezelfde lach, dezelfde jongensachtige uitstraling. "Alles goed in Nijmegen?"

Uw voorganger Jos Engelen noemde het voorzitterschap van NWO 'de mooiste hondenbaan van Nederland'. Wat bezielt een man van bijna de pensioenleeftijd om zo'n functie vol valkuilen aan te nemen (zie kader)?

"Zo oud voelde ik me niet. Aanvankelijk had ik niet op deze functie gesolliciteerd, maar het voelt goed om mijn talenten in te zetten en iets te betekenen voor anderen."

Uw vriend Peter Zuidema had gehoopt samen met u een filosofisch kunstproject te beginnen. Ook een talent, maar kennelijk vond u NWO belangrijker?

"Dat klopt, ik maak muziek, ik heb atletiek beoefend op redelijk hoog niveau. Het leven heeft veel leuke dingen. Maar ik wilde graag een laatste schepje doen op mijn wetenschappelijk werk."

Waar kwam die drang vandaan?

"De wetenschap heeft een impuls nodig. Ik ben niet de enige die dat kan doen, anderen zijn wellicht geschikter, maar die konden of wilden dit voorzitterschap niet vervullen. Ik heb uitgesproken ideeën over het wetenschapsbedrijf, en toen ik werd gevraagd, besloot ik de daad bij het woord te voegen."

Het kunstproject met Peter staat in de ijskast?

"Ja, ik heb voor vier jaar getekend, met een uitlooptmogelijkheid van een jaar. Peter snapt het wel. Hij is recent gepensioneerd en wilde erg graag. Maar we kennen elkaar al veertig jaar, de vriendschap blijft."

ZOMERTIP VAN STAN GIELEN over Den Haag en omgeving

"Ik kan een slechtweeren een goedweervoor advies geven. Voor een binnenprogramma raad ik het Haags Gemeentemuseum aan, bij slecht weer kies ik voor de fiets. Er is een mooi boekje beschikbaar, *Fiets de stad uit, met vijftien fietstochten net buiten de stad*. Mijn tips: maak het rondje door duingebied Meijndel of verken het Groene Hart."

'Hij bloeit weer op', zegt uw vrouw over het afgelopen jaar. U was aan het einde van uw zesjarig decanaat in Nijmegen wel klaar, vertelde ze: 'Het werd routine, met weinig uitdaging.' U had het in Nijmegen wel gezien?

"Het klinkt blasé, maar is wel een beetje waar: het liep goed in de faculteit, en sowieso moet je op tijd plaatsmaken. Zelfs de succesvolste voetbaltrainer wordt er een keer uitgegooid. Het is goed dat er in Nijmegen nu een frisse wind waait."

Uw vrouw was opnieuw onder de indruk van uw 'groei-potentieel' in het afgelopen jaar. Waar eindigt dit?

Als hij maar geen lid van de Eerste Kamer wordt straks.'

"Ik kan haar geruststellen: over vier of vijf jaar zit het erop. Dan gaan we aan het muziekproject beginnen."

Wetenschap in beroering

Gielens eerste jaar als voorzitter viel samen met een groeiende oppositie tegen de wetenschap. De Nijmeegse rector Han van Krieken sprak bij de opening van het academisch jaar zijn zorgen uit over de ondermijning van de wetenschappelijke methode, aangewakkerd door Donald Trump die als president onderzoeksfeiten afdoet als onzin en verwijderd van websites. Op 22 april kwam 'de wetenschap' samen voor de March for Science in Den Haag: een protestbijeenkomst om het belang van wetenschap te onderstrepen. Stan Gielen stond naast Han van Krieken en andere wetenschapsprominenten op het Haagse Malieveld.

'Hij stond op het podium, maar niet vooraan. Typisch Stan', zei Peter Zuidema. U herkent dit beeld?

"Ik treed inderdaad niet gemakkelijk op de voorgrond. Maar als ik het ergens niet mee eens ben, dan laat ik dat weten. In Den Haag stonden al genoeg mensen met gezag op het podium."

Waarom liep u mee met de protestmars?

"Wetenschap gedijt alleen bij vrij verkeer van personen en meningen. Je moet met elkaar discussiëren, elkaar scherp houden, gebruiken van elkaars instrumentaria."

NWO IN VERANDERING

In 2014 kondigde de regering een hervorming aan van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, NWO: er waren te veel aparte wetenschapsgebieden met eigen zeggenschap en te veel losse instituten. De puzzel was om de negen domeinen en negen instituten onder één NWO-gezag te brengen, mét voldoende inbreng van wetenschappers.

Het streven is een betere afstemming van het NWO-instrumentarium van de verschillende domeinen: dit vergemakkelijkt het grensoverschrijdend onderzoek en geeft wetenschappers meer duidelijkheid over het loket waar ze terecht kunnen met hun onderzoeksvorstellen. Daarnaast moeten de instrumenten flexibeler worden en zodoende minder stroperige en

tijdrovende procedures opleveren. Stan Gielen solliciteerde aanvankelijk op de parttimebaan domeinvoorzitter voor de bètawetenschappen, maar werd gevraagd voor het voorzitterschap. Sinds 1 oktober is Gielen voorzitter, voor een periode van vier of vijf jaar.

'HET **GEBREK AAN
KENNIS** OVER
WAT ZICH IN HET
WETENSCHAPPELIJKE
VELD AFSPEELT
HEEFT ME VERBAASD'

Op welk moment kwam dit ideaal voor u in gevaar?

“Een directe aanleiding was de opening die ik verrichtte van Virgo, in Pisa. Deze nieuwe installatie voor onderzoek aan zwaartekrachtsgolven vergde enorme investeringen, die we maximaal moeten benutten. Dat kan alleen als de beste mensen er metingen doen. Die opening was twee weken nadat Trump de ban aankondigde op burgers uit islamitische landen. Ik heb hem in mijn speech niet letterlijk genoemd, maar liet mijn zorgen wel doorklinken. Nadien kwam de onderminister van Polen naar me toe: ‘Wat jij zegt kan echt niet.’ Daar schrok ik van.”

Wat was uw schrik?

“Dat zelfs een EU-land als Polen mijn oproep voor vrij verkeer niet vanzelfsprekend vond. Ik besepte ook dat ik niet té politiek kan worden. NWO moet zich conformeren aan het regeringsbeleid. Was de March for Science bijvoorbeeld een louter politieke manifestatie geweest, dan had NWO niet kunnen meedoen.”

In Den Haag liep u zonder spandoek. Wat zou erop staan?

“Daar moet ik even over nadenken.” Een paar dagen later mailt Gielen: ‘NWO pal voor onafhankelijk onderzoek’.

1 miljard extra

Als voorzitter van de grootste apolitieke wetenschapsorganisatie, is zijn positie juist nu uiterst politiek geladen: de Nederlandse wetenschap staat voor de taak 1 miljard euro extra binnen te hengelen in het nieuwe regeerakkoord, wat van Gielen de nodige politieke souplesse vergt. Samen met de universiteitenvereniging VSNU en wetenschapsorganisatie KNAW vormt NWO 's lands 'kenniscoalitie', die de politieke partijen in het formatieproces bespeelt.

‘Samen optrekken is cruciaal om die 1 miljard voor elkaar te krijgen’, zegt Wim van Saarloos, vicepresident van de KNAW. Bent u optimistisch?

“Gematigd optimistisch, misschien wordt het iets minder. Behalve het geld is echter ook de verdeling van belang: de helft is voor publiek-private financiering van onderzoek. Het beste nieuws van het afgelopen jaar is de overeenstemming in de kenniscoalitie dat NWO de besteding hiervan mag coördineren.”

U bent alle partijen afgelopen, verneem ik uit uw omgeving. U zit bovenop de formatie?

“Er is georganiseerd en ongeorganiseerd contact. Laatst heb ik via Alexander Pechtold een belangrijk A4'tje kunnen voorleggen met onze standpunten. Eerder leverde ik kritiek op het verkiezingsprogramma van D66, dat de overheveling van KNAW- en NWO-instituten naar de universiteiten bepleitte. Ze waren er gelukkig gevoelig voor.”

Van Saarloos noemde u een ‘typische bèta-bestuurder’: ‘Hij heeft het sneller door dan anderen en dreigt daardoor wel eens minder te luisteren.’ Dat moet u veranderen om in Den Haag effectief te zijn, luidt zijn advies.

“Dat heeft Wim goed gezien, het is een van mijn zwakke punten. Daar probeer ik oprecht aan te werken.”

‘HET IS IN HET BELANG VAN DE WETENSCHAP DAT UNIVERSITEITEN MET ÉÉN STEM SPREKEN’

Wat heeft u dit jaar geleerd?

“Om niet primair oplossingsgericht te zijn, maar eerst te bedenken: waarom zegt de ander dit, wat zit erachter? Zo gingen mijn vrouw en ik een dag fietsen in het Reichswald. Zegt zij voor vertrek: ‘Laten we tijdens de lunch terugkeren naar de Waalkade.’ Dat schoot ik meteen af: was niet de afspraak, we gaan naar het Reichswald. Helemaal fout, weet ik nu: ik had Janet moeten vragen waarom ze van gedachten was veranderd. Ik moet afleren zo voortvarend te reageren.”

Peter Zuidema waarschuwt u voor het Haagse wereldje: ‘Daar kunnen ze niet goed uit de voeten met mensen die zeggen hoe het ervoor staat.’ Heeft het Haagse u voor verrassingen gesteld?

“De grootste verrassing was het gebrek aan kennis over de wetenschap bij woordvoerders voor het hoger onderwijs. Een van hen kende het verschil niet tussen NWO en KNAW. Het gebrek aan kennis over wat zich in het wetenschappelijk veld afspeelt heeft me toch wel verbaasd. Nee, een voorbeeld geef ik niet, dat zou herleidbaar kunnen zijn tot een persoon.”

Een woordvoerder die het klimaatprobleem ontkent?

“Nee, zo erg was het niet.”

Heeft Trump het politieke klimaat in Nederland vergiftigd? Met als gevolg minder kans op die 1 miljard?

“Nee, ik heb bij de coalitiepartijen geen spoor van minachting voor wetenschap aangetroffen. Wel gebrek aan kennis, en dat mag de wetenschap zichzelf ook aantrekken. Als morgen alle vervoersbedrijven staken, ligt het land plat. Als de universiteiten staken, gebeurt er op korte termijn niet zo veel. We hebben communicators nodig om de wetenschap uit te leggen, denk aan Robbert Dijkgraaf.”

Ook u staat nu in de frontlinie. Wat is uw rol in de kenniscoalitie?

“Ik ben een van de generaals. Met een sterk leger van NWO-medewerkers achter me.”

Vlak voor uw aantreden noemde u in Vox het opschonen van het NWO-kantoor als een van uw taken. Dat kon wel met minder mensen toe. Die uitspraak kwam u op een storm van kritiek te staan.

“Ja, het was onhandig dat dat zo in Vox stond. Daarna is een goed overleg geweest met de ondernemingsraad en is wederzijds vertrouwen gegroeid.”

Volgens NRC heeft staatssecretaris Dekker u persoonlijk op de vingers getikt.

“Nou, iemand van het ministerie heeft namens Dekker het ongenoegen uitgesproken. Dat was een les.”

Tijdrovende subsidieaanvragen

Bij zijn aantreden beloofde Gielen het subsidiestelsel aan te passen, in zijn ogen veel te ondoorzichtig en tijdrovend: wetenschappers besteden vele uren aan aanvragen, andere onderzoekers zijn minstens evenveel tijd kwijt aan de beoordeling ervan. En 85 procent van die moeite is vergeefs: geen subsidie. ‘In sommige subsidierondes is het honoreringspercentage 4 procent!’, brieste Gielen vorig jaar in Vox. Half april kwam de onderzoeksgemeenschap samen in Amsterdam om zich te buigen over een nieuw en beter stelsel, een mijlpaal voor de voorzitter.

In het NWO-hoofdkantoor hangt een meterslange illustratie met oprispingen van wetenschappers bij die conferentie, onder wie van Spinozawinnaar Marten Scheffer. “Laat wetenschappers zelf iemand of iets aanwijzen waar onderzoeksgeld heen moet”, luidt zijn quote.

Scheffer bepleitte op de conferentie een rigoreus nieuw verdelingsmodel: laat de wetenschapsgemeenschap zelf de subsidies verdelen. Weg nodeloze aanvragen, weg tijdrovende beoordelingsprocedures. Goed plan?

“Vooropgesteld: elke methode die leidt tot minder gedoe zonder dat de kwaliteit van de onderzoeksvoorstellen eronder lijdt, heeft mijn zegen. Maar veni’s gaan soms naar prachtige plannen van onderzoekers van wie weinigen ooit hadden gehoord. Als wetenschappers zelf het geld verdelen, is het risico dat het geld in de bekende netwerken blijft. Hoe vriendjespolitiek te vermijden, is de vraag.”

Scheffer stelt voor om deze bezwaren in een experiment tegen het licht te houden.

“Dat zou kunnen, maar hiervoor is zo’n 50 tot 100 miljoen

euro nodig. Zo veel vrij besteedbaar geld heeft NWO niet. Dan moeten we overeenstemming vinden met andere partijen, vooral de universiteiten.”

Een ander voorstel was om universiteiten zelf een voorselectie te laten maken voor de NWO-beurzen: dan grijpen minder onderzoekers mis.

“Hier sta ik helemaal achter, maar dit is aan de universiteiten. Van sommige weet ik dat zij inzien dat het onwenselijk is tientallen onderzoekers dagenlang te laten werken aan een aanvraag die weinig kans maakt.”

Van Wim van Saarloos horen we dat u kritisch bent over de zogenaamd ‘samenwerkende’ universiteiten. ‘De grootste vijand van de VSNU zijn de universiteiten zelf’, zou u hebben gezegd.

“Dat klopt. Ik wil het hierbij ook wel een keer roepen in het openbaar: het is in het belang van de Nederlandse wetenschap dat universiteiten naar buiten toe met één stem spreken. Wat betreft de aanvraagdruk is het echt in het belang van de universiteiten zelf om de aanvragen beter voor te sorteren. De VSNU erkent dat er een taak ligt, en ik hoor ook goede geluiden van universiteiten, waaronder uit Nijmegen.”

De regering praat ook mee over een nieuw subsidiestelsel. Wat staat ons te wachten?

“Dekker wil aanvragen beoordelen op kennisbenutting. Heeft de aanvrager eerder bijgedragen aan valorisatie, is er een grotere kans op subsidie. We zijn nu met Dekker in overleg: hoe meet je zulke *past performance*, voor welke subsidiestromen geldt dit criterium? Mij lijkt dit onwenselijke voor de veni’s, voor jonge onderzoekers.”

Na anderhalf uur maant de voorlichter tot een laatste vraag, Gielens volgende afspraak wacht.

Uw vrouw uitte haar zorg: ‘Houdt Stan dit tot zijn 68ste wel vol?’

“Jawel. Het is soms moeilijk, maar er staat veel moois tegenover. De brede steun voor NWO, de samenwerking in de kenniscoalitie. Daar wil ik wel wat hobbels voor nemen.”

Uw secretaresse Jet van ‘t Woudt staat ervan versteld. ‘Waar haalt Stan het elke dag vandaan: altijd lang doorwerken in de avond, altijd met een goed humeur, altijd bereid met iedereen een praatje aan te gaan.’ Wat is uw geheim?

“De energie die dit werk geeft. Ik zit dichterbij het vuur dan ooit en kan mede vormgeven aan de bijdrage van wetenschap aan urgente maatschappelijke problemen.” ★

Weervrouw Margot Ribberink

'TOEN IK MIJN EERSTE TORNADO ZAG, MOEST IK HUILEN'

Tornado's jagen, dat is de opmerkelijke passie van de Nijmeegse weervrouw en oud-biologiestudent Margot Ribberink (52). Het is niet alleen maar kicken. Terwijl het noodweer in Texas haar op de hielen zit, vertelt ze dat het aantal tornado's toeneemt. Oorzaak: klimaatverandering.

Tekst en foto's: Annemarie Haverkamp

Buiten loeit het luchtalarm. Op de radio waarschuwt een computerstem: 'Dit is een tornado-alarm, zoek dekking.' Onze gehuurde Ford-bus schiet over de weg. Niet van de dreigende lucht af, maar juist richting noodweer. "Dit zou er wel eens eentje kunnen worden", roept Margot Ribberink opgewonden vanaf de achterbank. Haar ogen gericht op de lucht. "Kijken jongens! Als je niet kijkt, zie je niks."

Een Cruijffiaanse uitspraak, beaamt ze, maar ze meent wat ze zegt. Tijdens het tornadojagen, haar grote passie, kun je te veel focussen op het computerscherm. Wie zich blind staart op de constante stroom weerdata, zou zo maar kunnen vergeten omhoog te kijken. En daardoor het magische moment kunnen missen waarop onderaan de draaikolk van zwarte wolken een verwoestende slurf ontstaat.

Op hoge snelheid rijden we door Texas. Dit is tornado-gebied. Jaarlijks maken de gevreesde windhozen in de Verenigde Staten tientallen slachtoffers. Met honderden kilometers per uur razen de tornado's over het uitgestrekte land; huizen, vrachtwagens, koeien en mensen in hun kielzog meeslepend. Om aan dat natuurgeweld te kunnen ontvluchten, hebben de meeste bewoners een schuilkelder naast hun huis gegraven.

Ribberink zoekt geen dekking. Samen met haar team Nederlandse meteorologen springt ze naar buiten zodra het busje stopt, camera in de aanslag. Er is opwinding. Gaat het gebeuren? De weervrouw legt uit dat we kijken naar een *supercell*, een onweersbui van het zwaarst mogelijke type. De kans is een op tien dat uit zo'n 'monster' een tornado naar de grond schiet. "Waarom er de ene keer wel en de andere keer niet een tornado ontstaat, weet de wetenschap nog altijd niet. Waarschijnlijk heeft het te maken met het verschil in temperatuur tussen de warme opstijgende luchtstroom en de koude lucht die vanuit de wolk naar de grond stroomt."

Maar hoe apocalyptisch de donkere wolken ook roteren, een tornado blijft uit. We moeten weer instappen, want wachten tot de bui over je heen komt, is bloedlink. De weerradio waarschuwt voor de hagelstenen die al op het autodak roffelen. Bijbehorende bliksemschichten

kunnen het op je gemunt hebben. De kunst is de bui volgen en van zo dichtbij mogelijk toekijken, maar wel op zo'n manier dat je met de bus snel weg kunt komen. Tijdens zo'n *chase* legt Team Ribberink gemiddeld achthonderd kilometer per dag af.

Cadeautje

Het is haar hobby. De Nijmeegse weervrouw – ze was de eerste op de Nederlandse televisie en werd bekend met haar weerberichten op RTL4 – neemt bijna elk jaar drie weken vrij van haar werk bij MeteoGroup om op eigen kosten het buitensporigste weer te spotten. Dit jaar liggen de tornado's voor het oprapen in de VS: er waren er al bijna duizend. In andere jaren is dat ongeveer het totaal na een heel seizoen (van maart tot en met augustus). Slecht nieuws voor de burgers, maar een cadeautje voor *storm chasers*.

Wat is precies de kick van deze wolkenjacht aan de andere kant van de Atlantische Oceaan? "Extreem weer zoals hier komt in Nederland veel minder voor", vertelt Ribberink. "De luchten zijn zo imposant om te zien. Leerzaam ook. Wij maken onderweg onze eigen verwachtingen op basis van waarnemingen en radarbeelden. We volgen ons eigen scenario, ook al melden andere weerberichten iets anders. Het geeft een kick als wij het goed hebben, dan krijg je als meteoroloog het gevoel dat je de atmosfeer begrijpt."

Natuurlijk kijkt ze wel uit om in het openbaar te gaan juichen bij het zien van een tornado – dat doen de Hollanders in de beslotenheid van het Ford-busje. Want voor de

DE GEBORTE VAN EEN TORNADO

Een tornado kan ontstaan als koude en warme lucht elkaar treffen. De twee mengen niet, maar vormen een scheidslijn waarlangs de lucht snel stijgt. Daardoor kan er een onweersbui groeien. Is er voldoende windschering (groot verschil in windsnelheid of -richting onder en boven in de atmosfeer), dan kan zich een *supercell* vormen. Door het opstijgen van warme lucht ontstaat een tekort aan lucht aan de grond (een lagedrukgebiedje), dat van onder weer wordt aangevuld. Als die luchtstroom condenseert tot aan de aarde, spreken we van een tornado. Gevaarlijke tornado's zijn tussen de twintig meter en een paar kilometer meter breed (aan de grond) en hebben een snelheid van 150 tot 450 kilometer per uur. Meestal leggen ze een paar kilometer af.

Foto boven: Onderweg in Texas. Linksonder: Op de hotelkamer houdt het team elke ochtend een briefing. Rechtsonder: De stickers uit Nederland worden op het Ford-busje geplakt.

Foto links: de
verwachtingen bijstellen

Foto rechts: het team
bestaande uit (vlnr) Arno
Paanstra, Bart Pelgrim,
Floris Bijlsma, Margot
Ribberink en Melody Sturm

Pagina rechts

Foto links: apocalyptisch
draaiende wolken

Foto rechts:
mammatus-wolken bij
zonsondergang

bewoners kan de schade immens zijn, denk aan een verloren oogst of verwoest dorp, om over de doden nog maar te zwijgen. Ribberink wil de kennis die ze opdoet in *Tornado Alley*, grofweg het gebied tussen Mexico en Texas, in Nederland inzetten. “Hoe beter je snapt hoe zulk gevaarlijk weer ontstaat, hoe beter je ervoor kunt waarschuwen. In Brabant vielen vorig jaar op 23 juni hagelstenen van tien centimeter, dat was nog nooit voorgekomen. Ook wij zullen steeds vaker te maken krijgen met extreem weer.”

Oorzaak: de opwarming van de aarde. Ribberink waarschuwt al zo’n twintig jaar voor de gevolgen van klimaatverandering. “Ik las er het ene boek na het andere over, had zó veel kennis. Op een gegeven moment dacht ik: ik moet meer doen dan alleen het weerbericht presenteren. Ik moet mensen er bewust van maken dat het de verkeerde kant op gaat. Dat begint met het delen van je kennis.”

Klimaatmissionaris

In het deel van Amerika waar we nu doorheen rijden, ontbreekt die kennis veelal. Hier is de bevolking over het algemeen laagopgeleid en arm. 16 procent van de Texanen leeft onder de armoedegrens (een jaarinkomen voor een vierkoppig gezin van minder dan 22.000 euro). Langs de weg zien we *trailer parks* en autokerkhoven. Plus borden waarop *gun shows* worden aangekondigd.

We stoppen in een troosteloos dorp. De meeste winkels staan leeg, een hondje scharrelt over het sidderende asfalt. “Hé, types als jullie zie ik hier liever niet”, grapt een dikke vrouw die op de tornadostickers aan de zijkant van het busje

wijst. Tornadojagers in je straat betekent *trouble*: er is noodweer op komst. Dan vertelt ze haar eigen tornadoverhaal. Hoe ze er op één dag vier zag. Hoe haar zoon mee de lucht in ging, maar even verderop (levend) weer werd neergekwakt. Nee, zij gaat vast niet kijken, liever verstopt ze zich diep in haar kelder.

Het ironische is dat juist Texas op Trump stemde, de man die de oorzaak van het natuurgeweld waarvan de mensen hier steeds vaker slachtoffer worden, ontkent. Sterker: hij haalt sites met wetenschappelijk bewijs daarvoor uit de lucht en is van plan de subsidiekraan dicht te draaien van het grootste klimaatonderzoekcentrum in de VS, het National Weather Center in Oklahoma (de volgende dag zullen we er een toeristische stop maken). Trump besteedt zijn centen liever aan ruimtevaart en defensie.

“Dat is echt heel verontrustend”, zegt Ribberink. “Dit centrum maakt overzichten van de temperatuur overal ter wereld. Ze registreren de extremen – bosbranden en overstromingen – en je ziet hoe snel de opwarming van de aarde gaat. Wereldwijd maken meteorologen gebruik van de info van dit instituut, iedereen kent het. Die kennis is essentieel.”

Dat de omstreden president onlangs de stekker trok uit het klimaatakkoord van Parijs, noemt ze een historische ramp. “Amerika is zó’n grote speler.”

Tijdens haar reizen door Amerika voelt Ribberink echter niet de behoefde de klimaatmissionaris uit te hangen – waar begin je? – maar in Nederland beslaat het een groot deel van haar leven. Ze geeft lezingen en voorlichting en is

momenteel een van de aanjagers van Nijmegen Green Capital; in 2018 mag de Waalstad zich de duurzaamste stad van Europa noemen.

“In Nederland merken we de gevolgen van de klimaatverandering, maar in andere delen van de wereld is het al veel erger. De hongersnood die nu de Hoorn van Afrika beheerst, heeft alles te maken met het klimaat. Willen we voorkomen dat de aarde meer dan twee graden warmer wordt, zoals afgesproken in Parijs, dan zullen we echt heel snel onze CO₂-uitstoot moeten verminderen. Ik laat mensen graag zien dat ze zélf iets kunnen doen.”

Om tornado's te kunnen zien, vliegt u naar de VS om vervolgens een paar duizend kilometer af te leggen in een dieselbus. Over CO₂-uitstoot gesproken ...

“Ja, dat is een dilemma, dat voel ik heus wel. Thuis probeer ik dat te compenseren door bijvoorbeeld bomen te planten via de stichting Trees for All. Maar het zou beter zijn als ik niet in het vliegtuig stapte. Probleem is dat ik dan ook deze kennis niet kan vergaren.”

Stoer

De volgende ochtend zien we op de tv in het motel ‘onze’ bui, die donderwolk waar we achteraan hebben gejaagd tot in Oklahoma. Hagelstenen zo groot als honkballen zijn eruit gevallen, in de dorpen stonden de straten blank. “Jij valt wel met je neus in de boter”, zegt Ribberink terwijl ze slappe koffie drinkt uit een plastic bekertje. “De omstandigheden zijn opnieuw gunstig. Misschien zien we vandaag een tornado. Je had ook twee dagen slecht weer kunnen hebben.” Met ‘slecht weer’ bedoelt de tornadojager een blauwe hemel met een stralend zonnetje – je moet er niet aan denken.

Na een korte briefing in de ontbijtzaal gaan we weer op pad. Dieper Oklahoma in. Daar zullen zich in de loop van de dag veelbelovende onweersbuien vormen.

‘OOK IN NEDERLAND ZULLEN WE STEEDS VAKER TE MAKEN KRIJGEN MET EXTREEM WEER’

Ribberink vertelt hoe ze in 2004 voor het eerst meeging met het Nederlandse team, dat jaarlijks wisselt van samenstelling. Haar kinderen waren nog klein. “Wát gaat je moeder doen”, vroeg de leraar toen haar jongste van acht in de klas trots aankondigde dat mama op stormjacht ging. Thuis was het geen issue. Haar man kan leven met haar passie en de dochters – inmiddels studeren ze allebei aan de Radboud Universiteit – vonden het stoer. “We willen allemaal heelhuids thuiskomen”, zegt Ribberink als ze het busje rondkijkt. Toch voelt het soms ongemakkelijk. In 2013 werden drie Amerikaanse *storm chasers* verslonden door een tornado. Onder hen een toegewijde vader en zoon. “Ik kende ze. Ze waren heel ervaren en zeker niet roekeloos. Dan denk je wel even: moeten we dit doen? Het kan altijd een keer fout gaan.”

Maar ja, het avontuur hè. De eerste drie jaren dat ze meeging, werd haar geduld zwaar op de proef gesteld. Een tornado bleef uit. “Toen ik mijn eerste zag, moest ik huilen”, weet ze nog. Dat had er ook mee te maken dat de mannen haar plaagden dat het aan háár, de eerste vrouwelijke teamgenoot, lag dat ze drie jaar op rij pech hadden. Ribberink mag dan stoer overkomen, een onzekere kant

Gelukt! Margot Ribberink bij een Tornado in Texas.

heeft ze ook. Als kind had ze weinig zelfvertrouwen en was ze verlegen. Dat leidde tot een verkeerde studiekeuze: ze ging in Leiden biologie studeren omdat twee vriendinnen uit Twente dat ook deden. Samen zouden ze een huis delen, heel veilig. “Na twee weken zag ik ze niet meer, ze gingen hun eigen gang. Ik vond totaal geen aansluiting bij de studenten in Leiden en voelde me diep ongelukkig. Na een halfjaar ben ik terug naar Hengelo gegaan.”

Daarna volgde een herkansing in Nijmegen. Ribberink kwam terecht op Galgenveld en er was meteen een klik met de ganggenoten. “We deden alles samen. Gingen vaak stappen in De Fuik, Dio (nu Villa van Schaeck, red.) en de HBO-soos (nu Merleyn, red.). Ik heb er een heerlijke tijd gehad.”

Mantelpakjes

Terwijl ze praat, tikt Ribberink op het raam in de richting van de wolken boven ons. “Kijk, die bloemkool is al lekker aan het groeien.” En: “Daar, mammatus-wolken, ook wel tietenvolken – die zie je in Nederland zelden.”

Die fascinatie voor het weer had ze altijd al, maar pas na haar afstuderen ging ze er iets mee doen. Ze solliciteerde bij het nieuwe bedrijf Meteo Consult, een concurrent van de KNMI, en werd aangenomen. Ze schoolde zich om van plantencoloog tot meteoroloog en onderging ook uiterlijk een transitie. “Ik zag eruit als een bio-
loog. Had een lange vlecht en droeg een tuinbroek. Zo

kon ik niet op tv, vonden ze.” Ribberink moest mee naar de kapper en kreeg mantelpakjes aangemeten. Ze vond het resultaat zo afschuwelijk dat ze twee jaar lang niet in de spiegel durfde te kijken. Opnieuw was het haar onzekerheid die maakte dat ze er niets van zei. Pas later bepaalde ze haar eigen tv-look. Nu presenteert ze het weer bij Omroep Max en Omroep Gelderland soms zelfs in spijkerbroek. “Wel een nette hoor, maar als ik andere weervrouwen coach, zeg ik altijd dat ze dicht bij zichzelf moeten blijven.”

Aan de horizon gaan de gele strepen op de rijbaan inmiddels over in een duistere hemel. Teamgenoot Arno houdt zijn laptop omhoog. “Zien jullie die blauwe pit?” Brede grijs; die blauwe pit op de radar is een helse onweersbui waar we vlak bij zijn. We zitten goed! De weg vult zich met pick-uptrucks van andere tornadojagers, sommige met indrukwekkende schotels in de laadbak. In de berm stappen we uit en de wind trekt aan onze kleren. Deze *supercell* zweeft als een ruimteschip boven het land en heeft onderaan een draaiing. De koude lucht verstoort het feestje echter. Er schiet geen slurf naar de grond en er zit niets anders op dan op zoek te gaan naar een nieuwe bui. *

Naschrift: het team zag op deze reis uiteindelijk vijf tornado's (de verslaggever was toen al terug in Nijmegen).

Foto's en filmpjes zijn te vinden op de Facebookpagina van Tornadojagers.nl.

ZOMERTIP
VAN
**MARGOT
RIBBERINK**
Palo Duro Canyon,
Texas

“Prachtige canyon in de buurt van Amarillo. Als we een hogedrukgebied zien op de weerkaart en het dus een stralende dag dreigt te worden, ga ik het liefst wandelen.

Een beetje beweging is fijn als je gemiddeld achthonderd kilometer per dag aflegt.”

dj Timon van Merriënboer

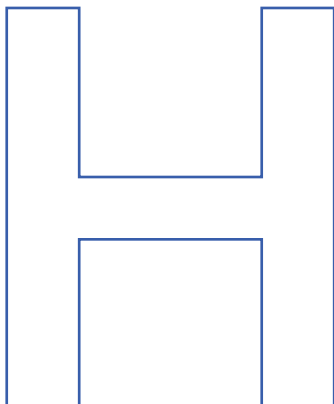
'ECHT RIJK BEN IK NIET'

Dj Rebourne, ofwel Timon van Merriënboer (23), vliegt naar festivals in Amerika, Australië en Chili. Daar draait hij hardstyle voor duizenden fans. Tussendoor is hij gewoon student. En, o ja: maakt hij muziek met Arjen Lubach.

Tekst: Maarten van Gestel / Foto's: Gerard Verschooten

**'IK HOORDE EEN
ARENA MET
VIJFTIENDUIZEND
MENSEN JUICHEN'**

Hij heeft geen eigen auto, woont met drie vrienden in een studentenhuus en kan gewoon naar de supermarkt zonder herkend te worden. Maar als hij op een festival in Chili draait, wordt hardstyle-dj Timon van Merriënboer, alias Rebourne, bij zijn hotel opgewacht door fans die een handtekening en een selfie met hem willen.

De 23-jarige student Sociale geografie, planologie en milieu is – met samenwerkingen met D-Block & S-te-Fan en Arjen Lubach – de grootste student-dj van de Radboud Universiteit en misschien wel van Nederland. We spreken de rustige Molenhoeker op het bescheiden dakterrasje dat grenst aan zijn studentenkamer *turned* thuisstudio.

Een normale student werkt in het weekend bij Albert Heijn. Jij vliegt naar festivals in Los Angeles, Australië en Chili. Kan je zo'n tripje beschrijven?

"In april was ik in Chili, dat was echt een hoogtepunt. Ik vloog via Buenos Aires naar Santiago, kwam aan in het hotel en werd een uur later al opgehaald om te draaien. Ik had twintig uur niet geslapen en ik had nog geen bed gezien omdat mijn kamer nog niet klaar was. Eenmaal op het festival aangekomen, hoorde ik een arena met vijftienduizend mensen juichen toen mijn intro begon te spelen. Ineens voelde ik alleen maar energie. Iedereen ging ziek hard los, dat was echt het vetste publiek dat ik ooit heb meegemaakt."

Je studeert Sociale geografie, planologie en milieu. Krijg je op zo'n tripje naar Chili de kans om het land te verkennen?

"Ik probeer het altijd zo veel mogelijk te doen, maar het is lastig. Dit festival was overdag, dus die hele zaterdag heb ik niets gezien. Zondag stapte ik met drie andere Nederlandse jongens in een taxi om langs alle hotspots te gaan. Maar het échte Chili, de armere gedeeltes, zie ik alleen op de weg tussen het vliegveld en mijn hotel."

Je krijgt dus de volledige VIP-behandeling?

"In Chili wel. Dat was heel extreem. We sliepen in het beste hotel van Santiago. Mijn kamer was superchill, hoewel het penthouse waarschijnlijk voor dj Hardwell was. Backstage op het festival stonden overal flessen drank en er was een enorme tafel met eten. En dan heeft elke

ZOMERTIP VAN TIMON VAN MERRIËNBOER de Elbphilharmonie in Hamburg

"Ik kom soms op rare plekken. In de buurt van Hamburg hadden ze een skihal omgebouwd tot club. Ik bleef een weekend chillen. Ze hebben daar een nieuw concertgebouw met de beste akoestiek ter wereld, we wilden er heel graag naar een voorstelling. Helaas waren we net te laat met reserveren, maar dat moet fantastisch zijn."

artiest ook nog zijn eigen *rider* (lijst met eisen van artiest bij een optreden, red.). Bij mij staan daar vooral technische dingen op, naast blikjes Red Bull en een sixpack Heineken."

Chili had het vetste publiek dat je ooit hebt meegemaakt, zeg je. Hoe is dat anders dan in Nederland?

"Voor mijn gevoel waren het heel veel jonge mensen. Wat mij ook opviel, was dat het publiek voor elk genre hetzelfde was. Op het festival stond vrijdagmiddag trance geprogrammeerd, 's avonds techno. Op zaterdag was er hardstyle en op zondag house. In Nederland, met al die subculturen, is het ondenkbaar dat daar dezelfde mensen op af komen. In Chili ging iedereen ook even hard los. Zelfs bij techno – waarop iedereen hier hetzelfde pasje doet – waren alle Chilenen aan het springen."

Hoe kan dat, denk je?

"In Nederland zijn we eraan gewend elk weekend wel een festival te hebben. Dan ga je minder hard los. Zelf vind ik het ook prima om chill met een biertje in het gras te staan. In Chili hebben ze elk half jaar één zo'n groot feest. Iedereen kijkt daarnaar uit, denk ik, en het dak moet er dan ook echt af."

Wat als je de maandag na zo'n reis een tentamen hebt? Studeer je in het vliegtuig?

"Dat probeer ik te vermijden. Maar ik heb wel eens een vak niet gehaald omdat ik twee weken in Australië zat, en daardoor heel veel verplichte presentaties miste. Van tevoren probeerde ik iets met die docent te regelen. Tevergeefs. Een andere keer moest ik een herkansing maken na een optreden in Canada. Ik ging toen rechtstreeks van het vliegveld naar de campus. Tijdens het tentamen viel ik steeds half in slaap. Gelukkig had ik drie uur de tijd. Ik heb het gehaald!"

De universiteit heeft speciale examenregelingen voor topsporters. Bestaat er iets dergelijk voor top-dj's?

"Helaas niet. Ik heb er met mijn studiebegeleidster en met de decaan over gesproken. Die laatste zei dat er misschien wel iets geregeld kon worden met muziek, maar dat ging eigenlijk meer over studenten die ook conservatorium doen. Ik kreeg niet echt de indruk dat ze dancemuziek maken als topsport zien."

Heb je er nooit aan gedacht om te stoppen met je studie en fulltime dj te worden?

"Één moment heb ik serieus getwijfeld. Dat was aan het begin van mijn tweede jaar, toen ik een vak niet had gehaald en nog een herkansing moest doen.

Ik neem gewoon het risico, dacht ik, en kijk wel hoe het uitpakt. Maar mijn ouders raadden me aan om eerst mijn bachelordiploma te halen. Drie weken geleden is me dat gelukt, met een jaartje vertraging. Een hele opluchting!"

'MIJN STUDIE- GENOTEN ZATEN VAAK BRAK IN COLLEGE, IK NIET'

FOTO: MICHEL VAN ROSSUM

Dat is gelukt. Je nummer Louder met D-Block & S-te-Fan is meer dan 2,7 miljoen keer gestreamd op Spotify.

“Die samenwerking was heel vet! Ik had ze een opzetje voor een nummer gestuurd, gewoon om te vragen wat ze ervan vonden. Zij gaven me advies, ik stelde vervolgens voor om het samen af te maken. Zij hebben dat nummer tien keer zo vet gemaakt. Ik realiseerde me dat ik vijf jaar geleden nooit had verwacht dat ik zo’n track zou maken. En dan is-ie er ineens.”

Bij hardstyle denk je snel aan harde rammuziek. Verschilt jouw muziek van die van andere artiesten?

“Mijn tracks zijn wel wat melodieuzer dan normale hardstyle. Dit klinkt heel cliché, maar ik vind het vet als er een verhaal in de muziek zit. Ik zou minder snel van die rammuziek maken. Op festivals maken mijn vrienden daar wel grapjes over. Dan staan we bij zo’n raw hardstyle-artiest, en noemen ze mijn nummers watjesmuziek.”

Binnenkort duik je voor de tweede keer met The Galaxy – de dj-act van Arjen Lubach – de studio in. Is dat voor jou nog spannend?

“Spannend is niet het goede woord. Ik vind het vooral heel grappig, omdat ik Arjen Lubach als persoon heel tof vind, vanwege zijn televisieprogramma Zondag met Lubach. Zijn muziek (trap, een mix van hip-hop, dubstep en hiphop, red.) vond ik al vet voordat ik wist wie erachter zat. Maar in de studio zijn we gewoon twee jongens die een MacBook doorgeven. In vergelijking met de muziek die eruit voortkomt, gaat zo’n samenwerking heel rustig.”

Ben je nu rijk?

“Mijn uurloon ligt tijdens een optreden natuurlijk veel hoger dan dat van studenten die bij de Appie werken. Maar je moet niet vergeten dat ik het grootste deel van de tijd muziek aan het maken ben. Daar krijg ik niet direct voor betaald. Daarnaast heb ik ook gewoon nog een studietoelating. Écht rijk ben ik dus niet.”

Nog een stichtelijke boodschap voor ‘normale’ studenten?

“Ik kan wel zeggen dat je risico’s moet nemen en je dromen moet volgen – dat soort dingen – maar ik heb zelf ook op safe gespeeld door eerst mijn diploma te halen. Dj Martin Garrix stopte met de middelbare school om te gaan draaien en dat is goed uitgekapt. Maar ik ken ook veel jongens die stoppen met hun studie, twee jaar muziek maken en daarna opnieuw beginnen met studeren. Het is belangrijk dat je goed nadenkt en kijkt hoe je het aanpakt. Wat je ook doet.” ★

Zie je jezelf ook een master doen? Of blijf je draaien tot je vijftigste?

“Komend jaar begin ik in ieder geval niet aan een master. Daarna zie ik wel weer. In clubs zal je me op mijn vijftigste niet vinden. Wel lijkt het me tof om in de muziekindustrie te blijven. Zoals voetballers op een gegeven moment trainer worden, beginnen veel dj’s een eigen label of concept.”

Met zeventien jaar was je de jongste artiest ooit bij platenlabel Fusion. Hoe voelde dat?

“Heel tof. Tot die tijd zat ik maar wat te klooiën op mijn kamer, en plots bleek dat ik echt iets met muziek kon doen. Het grappige was dat ik ook opeens als dj werd geboekt, terwijl ik nog nooit had gedraaid. Thuis gebruikte ik Virtual DJ (gebruiksvriendelijke dj-software, red.), dus ik kende het principe wel. Maar de dj-apparatuur raakte ik voor het eerst aan tijdens een echte show met publiek.”

Een jaar later begon je met studeren. Voelde je je anders dan andere studenten?

“Niet echt. Ik deed gewoon mee met de introductieweek en ging naar borrels van mijn studievereniging. Wel zaten mijn studiegenoten vaak brak in college. Dat gebeurde mij niet. Ik was bezig met muziek maken en had het idee dat hoe meer tijd ik daarin stak, hoe meer ik ervoor zou terugkrijgen.”

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR **VOX CAMPUS** KUNT U
STUREN NAAR:
VOXCAMPUS@VOX.RU.NL

FOTO: MARJOLEIN VAN DIEËN

Festival De Kaaij

ZOMERTIPS

30 JUNI T/M 9 SEPTEMBER: De hele zomer neemt Festival De Kaaij weer het strand onder de Waalbrug over. Eet, drink biertjes, luister naar muziek of sluit aan bij workshops of lezingen.

30 JUNI T/M 2 JULI: De eerste editie van MOUT Bier Festival was zo'n succes dat je binnenkort wederom een weekend lang speciaalbiertjes kunt drinken in het Julianapark.

15 JULI T/M 21 JULI: Bekend tot vér buiten de Nijmeegse stadsgrenzen zijn natuurlijk de Vierdaagsefeesten.

Ga naar Festival op 't Eiland, het Valkhof Festival en de mainstream-podia in de stad. Of installeer je gewoon met een kratje bier langs de Via Gladiola.

PERSONEEL

www.ru.nl/pv

5 JULI, 14.30 uur: Vrijwilligers op de campus. Een minisymposium bij het afscheid van pv-bestuurslid Reijer Goettsch. Met Cees Buren, Paul van Tongeren en Dirk Ruiter.
Locatie: de Aula.

Radboud Reflects

www.ru.nl/radboudreflects

FOTO: LESCHATEL.D.CC

Oorlog in cyberspace

20 JUNI, 19.30 uur: Zero Days. Documentaire & gesprek met filosoof Evert van der Zweerde en deskundige *digital security* Merel Koning. Wat betekent het om oorlog te voeren binnen cyberspace?
Locatie: LUX.

27 JUNI, 19.30 uur: De grondwet als gids. Lezingen door oud-politicus Bas de Gaay Fortman en rechtsfilosoof Derk Venema. Over de grondwet, haar nut en idealen.
Locatie: Collegezalencentrum.

15-19 JULI, 18.30 uur: Radboud Reflects @ Festival op 't Eiland. Met lezingen van o.a. Jeroen Linssen, Lisa Doeland en Roy Dings.

25 EN 26 AUGUSTUS, 22.15 uur: Radboud Reflects @ Cultureel terras De Kaaij. Denk samen met wetenschappers en filosofen na over de grote vragen van deze tijd.

Dit is het laatste gedicht in Vox van Merel als campusdichter. Sander Bisselink neemt het stokje over.

HET GEDICHT

MEREL VAN SLOBBE IS DIT COLLEGEJAAR CAMPUSDICHTER. IEDERE MAAND SCHRIJFT ZIJ EEN GEDICHT VOOR VOX.

Tot we stevig genoeg zijn

Je komt zachtjes binnen zodat het blijven minder op zal vallen en we praten over dingen als wasverzachter en stofzuigerzakken.

Alle woorden nemen de vorm van mijn ruggengraat aan: alleen maar bedoeld om dingen overeind te houden.

Ik druk mijn ellebogen in mijn zij zodat elk afscheid binnen het deursoort past. Ik zeg: weet je nog

dat we papieren vliegtuigjes door het huis gooiden zodat we groter leken en weggaan kleiner.

Je knikt en zegt dat je ergens las dat kauwgom lang tot zeer lang op straat blijft liggen, afhankelijk van

hoeveel mensen eroverheen lopen. Die nacht huilen we om landschildpadden en alles wat langer leeft dan wij.

Vouw je handen voor mijn ogen en duw net zo lang tot we stevig genoeg zijn

om niet te verdwijnen.

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van Aquinostraat 4.00.6B,
Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen,
Tel: 024-3612112
redactie@vox.ru.nl
www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Tim van Ham, Annemarie Haverkamp (hoofd-redacteur), Mathijs Noij, Martine Zuidweg (bladcoördinator)

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Lucienne van der Geld, Maarten van Gestel

Aan dit nummer werkten mee: Thijs van Beusekom, Maarten van Gestel, Niels Kramer, Lara Maassen, Merel van Slobbe
Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Marjolein van Diejen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar, Gerard Verschooten

Vormgeving en opmaak: gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet
Tel: 023-5714745
zandvoort@bureauvanvliet.com
advertentie@vox.ru.nl

Druk: MediaCenter Rotterdam

